

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 avril 2024

PROJET DE LOI
modifiant la loi-programme
du 28 juin 2013

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs.....	4
Avant-projet de loi	11
Analyse d'impact.....	15
Avis du Conseil d'État	27
Projet de loi	33
Coordination des articles	38

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 april 2024

WETSONTWERP
tot wijziging van de programmawet
van 28 juni 2013

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet.....	11
Impactanalyse	21
Advies van de Raad van State.....	27
Wetsontwerp	33
Coördinatie van de artikelen	45

<i>Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 11 avril 2024.</i>	<i>De regering heeft dit wetsontwerp op 11 april 2024 ingediend.</i>
<i>Le "bon à tirer" a été reçu à la Chambre le 11 avril 2024.</i>	<i>De "goedkeuring tot drukken" werd op 11 april 2024 door de Kamer ontvangen.</i>

<i>N-VA</i>	<i>: Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen</i>	<i>: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen</i>
<i>PS</i>	<i>: Parti Socialiste</i>
<i>VB</i>	<i>: Vlaams Belang</i>
<i>MR</i>	<i>: Mouvement Réformateur</i>
<i>cd&v</i>	<i>: Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>PVDA-PTB</i>	<i>: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique</i>
<i>Open Vld</i>	<i>: Open Vlaamse liberalen en democraten</i>
<i>Vooruit</i>	<i>: Vooruit</i>
<i>Les Engagés</i>	<i>: Les Engagés</i>
<i>DéFI</i>	<i>: Démocrate Fédéraliste Indépendant</i>
<i>INDEP-ONAFH</i>	<i>: Indépendant – Onafhankelijk</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkorting bij de nummering van de publicaties:</i>
<i>DOC 55 0000/000</i>	<i>Document de la 55e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi</i>	<i>DOC 55 0000/000 Parlementair document van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>Version provisoire du Compte Rendu Intégral</i>	<i>CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique</i>	<i>CRABV Beknopt Verslag</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
<i>PLEN</i>	<i>Séance plénière</i>	<i>PLEN Plenum</i>
<i>COM</i>	<i>Réunion de commission</i>	<i>COM Commissievergadering</i>
<i>MOT</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	<i>MOT Moties tot besluit van interpellaties (beige kleurig papier)</i>

RÉSUMÉ

Le présent projet de loi a pour but d'introduire dans le régime de pension des fonctionnaires, outre les montants limites existants pour le cumul d'une pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel, un nouveau montant limite supplémentaire pour le cumul d'une pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel en qualité de travailleur exerçant un flexi-job. Il prévoit une sanction spécifique en cas de dépassement de ce nouveau montant limite par le retraité, qui sera appliquée tant dans le cas où le montant limite actuel et le nouveau sont dépassés que dans le cas où seul le nouveau montant limite est dépassé.

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp heeft als doel om in de pensioenregeling van de ambtenaren naast de bestaande grensbedragen voor de cumulatie van een vervroegd rustpensioen met beroepsinkomsten een nieuw, bijkomend grensbedrag in te voeren voor de cumulatie van een vervroegd rustpensioen met beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer. Het voorziet in een specifieke sanctie bij overschrijding van dit nieuwe grensbedrag door de gepensioneerde, dat zowel toegepast zal worden in het geval waarbij het bestaande grensbedrag en het nieuwe grensbedrag worden overschreden, als in het geval waarbij enkel het nieuwe grensbedrag wordt overschreden.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Le présent projet de loi a pour but d'introduire dans le régime de pension des fonctionnaires, outre les montants limites existants pour le cumul d'une pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel, un nouveau montant limite supplémentaire pour le cumul d'une pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel en qualité de travailleur exerçant un *flexi-job*. Il prévoit une sanction spécifique en cas de dépassement de ce nouveau montant limite par le retraité, qui sera appliquée tant dans le cas où le montant limite actuel et le nouveau sont dépassés que dans le cas où seul le nouveau montant limite est dépassé.

Il a été tenu compte des observations formulées par le Conseil d'État dans l'avis n° 75.541/16 du 4 mars 2024 dans le projet de loi et l'exposé des motifs.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

L'article 2 apporte plusieurs modifications à l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013.

Ainsi, la définition des revenus professionnels est précisée.

Pour l'application des règles de cumul des pensions du secteur public avec des revenus professionnels, la définition fiscale est suivie. Lorsque des revenus relevant du CIR 92 sont considérés comme des revenus professionnels, ils sont également pris en considération en tant que revenus professionnels pour l'application des règles de cumul. Toutefois, lorsque certains revenus sont (partiellement) exonérés d'impôts en vertu du CIR 92 ou tombent sous l'application d'un régime fiscal particulier, une confusion peut survenir.

Lors de l'introduction du régime juridique particulier concernant le travail associatif et les services occasionnels entre citoyens par la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale et par la loi du 24 décembre 2020 relative

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Voorliggend wetsontwerp heeft als doel om in de pensioenregeling van de ambtenaren naast de bestaande grensbedragen voor de cumulatie van een vervroegd rustpensioen met beroepsinkomsten een nieuw, bijkomend grensbedrag in te voeren voor de cumulatie van een vervroegd rustpensioen met beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer. Het voorziet in een specifieke sanctie bij overschrijding van dit nieuwe grensbedrag door de gepensioneerde, dat zowel toegepast zal worden in het geval waarbij het bestaande grensbedrag en het nieuwe grensbedrag worden overschreden, als in het geval waarbij enkel het nieuwe grensbedrag wordt overschreden.

Er werd rekening gehouden met de opmerkingen van de Raad van State in het advies nr. 75.541/16 van 4 maart 2024 in het wetsontwerp en de memorie van toelichting.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 2

Artikel 2 brengt een aantal wijzigingen aan in artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013.

Zo wordt in de eerste plaats de definitie van beroepsinkomsten gepreciseerd.

Voor de toepassing van de regels inzake cumulatie van pensioenen van de overheidssector met beroepsinkomsten wordt normaliter de fiscale definitie gevuld. Wanneer inkomsten op grond van het WIB 92 als beroepsinkomsten worden beschouwd, dan worden deze inkomsten ook voor de toepassing van de regels inzake cumulatie als beroepsinkomsten in aanmerking genomen. Wanneer bepaalde inkomsten op grond van het WIB 92 (gedeeltelijk) fiscaal vrijgesteld zijn, of onder een bijzonder fiscaal regime vallen, kan evenwel onduidelijkheid ontstaan.

Bij de invoering van de bijzondere wettelijke regelingen betreffende het verenigingswerk en de occasionele diensten tussen burgers bij de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en de wet van 24 december 2020 betreffende

au travail associatif, les revenus de ces activités ont été explicitement qualifiés de revenus professionnels, indépendamment de leur traitement fiscal, en faisant référence à l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013. Toutefois, cela n'améliore pas la lisibilité de cette disposition.

L'article 76 est donc modifié. Les références aux revenus du travail associatif et des services occasionnels entre citoyens à l'article 76, alinéa 1er, sont supprimées. Cette disposition établira la règle générale selon laquelle les revenus qui sont considérés comme des revenus professionnels à des fins fiscales doivent également être considérés comme des revenus professionnels aux fins de la réglementation relative au cumul d'une pension avec des revenus professionnels.

Toutefois, un nouvel alinéa est inséré, par lequel certains revenus sont toujours classés comme revenus professionnels, quel que soit leur traitement fiscal. Ce faisant, les revenus précédemment inclus dans l'article 76, alinéa 1er, sont réintégrés.

Dans cet alinéa, les revenus provenant d'un *flexi-job* sont également inclus. Bien que les revenus provenant de l'exercice d'un *flexi-job* soient exonérés d'impôts, en vertu de l'article 38, § 1er, alinéa 1er, CIR 92, la volonté expresse du législateur était déjà, dès l'entrée en vigueur de la loi-programme du 25 décembre 2017, qui a étendu les flexi-jobs aux pensionnés, de considérer intégralement les revenus *flexi-job* comme des revenus professionnels pour l'application des règles de cumul (voir exposé des motifs de la loi-programme du 25 décembre 2017, *Parl. La Chambre 2017-2018, DOC 54, n° 2746/001, p. 9*).

Étant donné que la situation actuelle – compte tenu de l'exonération fiscale précitée – peut prêter à confusion, la définition de la notion "revenus professionnels" est adaptée.

Avec cette modification, il est désormais parfaitement clair que les revenus provenant de l'exercice d'un *flexi-job* doivent être pris en considération comme revenus professionnels pour l'application des règles de cumul prévues par la loi-programme du 28 juin 2013.

En outre, des définitions sont insérées à l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013 pour les termes "activité professionnelle en tant que travailleur *flexi-job*" et "revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job*".

het verenigingswerk werden de inkomsten uit die activiteiten uitdrukkelijk aangemerkt als beroepsinkomsten, ongeacht hun fiscale behandeling, door een verwijzing naar deze inkomsten op te nemen in artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013. Dit komt evenwel de leesbaarheid van die bepaling niet ten goede.

Artikel 76 wordt daarom aangepast. De verwijzingen naar de inkomsten uit verenigingswerk en de occasionele diensten tussen burgers in artikel 76, eerste lid, wordt geschrapt. Die bepaling zal de algemene regel vastleggen dat inkomsten die fiscaal gezien als beroepsinkomsten worden aangemerkt ook voor de regelgeving inzake cumulatie van een pensioen met beroepsinkomsten als beroepsinkomsten moeten worden beschouwd.

Er wordt evenwel een nieuw lid ingevoegd, waardoor sommige inkomsten steeds als beroepsinkomsten moeten worden aangemerkt ongeacht hun fiscale behandeling. Daarbij worden de inkomsten die voorheen in artikel 76, eerste lid, waren opgenomen, hernomen.

In dit lid worden eveneens de inkomsten uit de uitoefening van een flexi-job opgenomen. Hoewel deze inkomsten op grond van artikel 38, § 1, eerste lid, WIB 92 fiscaal zijn vrijgesteld, was het reeds van bij de inwerkingtreding van de programmawet van 25 december 2017, waarbij de flexi-jobs werden uitgebreid tot de gepensioneerden, de uitdrukkelijke wil van de wetgever om de inkomsten uit flexi-jobs voor de toepassing van de cumulatieregels integraal als beroepsinkomsten in aanmerking te nemen (zie memorie van toelichting bij de programmawet van 25 december 2017, *Parl.St. Kamer 2017-2018, DOC 54, nr. 2746/001, blz. 9*).

Omdat de huidige situatie – gelet op de voormalde fiscale vrijstelling – tot verwarring kan leiden, wordt de definitie van het begrip "beroepsinkomsten" aangepast.

Door deze aanpassing is het voortaan volkomen duidelijk dat de inkomsten uit de uitoefening van een flexi-job voor de toepassing van de cumulatieregels vervat in de programmawet van 28 juni 2013 als beroepsinkomsten in aanmerking moeten worden genomen.

Verder worden in artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013 definities ingevoegd voor de begrippen "beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer" en "beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer"

Art. 3, 4, 5 et 6

Les revenus professionnels d'un travailleur *flexi-job* sont, par nature, également des revenus professionnels de travailleur salarié. En effet, les travailleurs qui exercent des flexi-jobs sont également couverts par la législation sur les contrats de travail.

Par conséquent, pour déterminer si les limites annuelles existantes fixées aux articles 78, 80, 82 et 85 de la loi-programme du 28 juin 2013 sont dépassées, les revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* doivent être pris en compte, de la même manière que les autres revenus professionnels en tant que travailleur salarié.

Suite à l'avis du Conseil d'État, l'article 4, 1°, remédie à la discordance grammaticale de l'article 80 de la loi-programme du 28 juin 2013 en abrogeant une partie de sa phrase introductory.

Art. 6

L'article 85 de la loi-programme du 28 juin 2013 fixe les limites de cumul pour un bénéficiaire de pension qui cumule sa pension, au cours d'une année civile donnée, avec plusieurs activités professionnelles exercées simultanément ou consécutivement. Comme précisé lors de l'introduction de cette disposition, les principes ont été repris de la loi du 5 avril 1994 régissant le cumul des pensions du secteur public avec des revenus provenant de l'exercice d'une activité professionnelle ou avec un revenu de remplacement (Amendements, *Parl.*, La Chambre 2012-2013, DOC 53, n° 2853/003,25).

Toutefois, on pourrait déduire du libellé de cette disposition que pour un bénéficiaire de pension qui cumule plusieurs activités professionnelles, le montant limite serait le même que pour le retraité qui n'exerce qu'une activité professionnelle en tant que travailleur indépendant, mais les revenus professionnels en tant que salarié et les revenus professionnels provenant de toute autre activité ne devraient être pris en compte qu'à hauteur de 80 pourcent. Cette limite s'appliquerait également dans le cas où la personne n'a exercé aucune activité professionnelle en tant que travailleur indépendant au cours d'une année civile donnée.

Il n'a toutefois jamais été prévu que l'article 85 de la loi-programme du 28 juin 2013 soit appliqué de la sorte lorsque l'intéressé n'a pas exercé d'activité professionnelle en tant que travailleur indépendant au cours d'une année civile donnée. Par conséquent, le Service fédéral des Pensions et ses prédecesseurs légaux n'ont jamais appliqué de la sorte l'article 85 de

Art. 3, 4, 5 en 6

In wezen zijn beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr eveneens beroepsinkomsten als werknemer. Werknemers die een flexi-job uitoefenen vallen immers ook onder de toepassing van de wetgeving op de arbeidsovereenkomsten.

Om te beoordelen of de bestaande, in de artikelen 78, 80, 82 en 85 van de programmawet van 28 juni 2013 vastgestelde jaargrenzen overschreden worden, moet dus rekening gehouden worden met de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr, en dit op dezelfde manier als de andere beroepsinkomsten als werknemer.

In navolging van het advies van de Raad van State, verhelpt artikel 4, 1°, aan de grammaticale discordantie in artikel 80 van de programmawet van 28 juni 2013 door een deel van de inleidende zin ervan in te trekken.

Art. 6

Artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013 legt de cumulatiegrenzen vast voor een pensioengerechtigde die in een bepaald kalenderjaar zijn pensioen cumuleert met verscheidene beroepsactiviteiten die gelijktijdig of achtereenvolgens worden uitgeoefend. Zoals bij de invoering van die bepaling werd verduidelijkt, werden de principes overgenomen uit de wet van 5 april 1994 houdende regeling van de cumulatie van pensioenen van de openbare sector met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit of met een vervangingsinkomen (Amendementen, *Parl.St.* Kamer 2012-2013, DOC 53, nr. 2853/003, 25.)

Uit de bewoording van die bepaling zou evenwel kunnen worden afgeleid dat voor een pensioengerechtigde die meerdere beroepsactiviteiten combineert, het grensbedrag hetzelfde zou zijn als voor de pensioengerechtigde die enkel een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, maar dat de beroepsinkomsten als werknemer en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit maar voor 80 procent in aanmerking moeten worden genomen. Dit grensbedrag zou dan ook gelden in het geval waarbij de betrokkenen in een bepaald kalenderjaar geen beroepsactiviteit als zelfstandige heeft uitgeoefend.

Het was evenwel nooit de bedoeling dat artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013 op dergelijke wijze zou worden toegepast wanneer de betrokkenen in een bepaald kalenderjaar geen beroepsactiviteit als zelfstandige heeft uitgeoefend. De Federale Pensioendienst en diens rechtsvoorgangers hebben tot op heden artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013, of de bepalingen uit

la loi-programme du 28 juin 2013, ni les dispositions de la loi du 5 avril 1994, jusqu'à ce jour. Ce n'est que dans la situation où le bénéficiaire de pension exerce une activité professionnelle en tant que travailleur indépendant que les revenus professionnels en tant que salarié et les revenus professionnels provenant de toute autre activité sont pris en compte à 80 pourcent et vérifiés par rapport aux montants limites applicables à une activité professionnelle en tant qu'indépendant. Dans les autres situations, lorsque l'intéressé n'exerce pas d'activité indépendante, ces revenus sont pris en compte à 100 pourcent et vérifiés par rapport aux limites applicables à une activité professionnelle en tant que salarié.

Toutefois, pour lever tout doute, l'article 85 est modifié. Désormais, une distinction sera faite selon que la personne exerce ou non une activité professionnelle en tant que travailleur indépendant. Cette modification confirme l'interprétation déjà donnée à cette disposition.

Dans cette disposition, une référence aux revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* est ajoutée. Ainsi, dans la situation où un pensionné cumule sa pension avec des revenus provenant d'une activité professionnelle en tant que travailleur indépendant et d'une activité professionnelle en tant que travailleur *flexi-job*, les revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* doivent être pris en compte à 80 pourcent, comme c'est déjà le cas pour les revenus professionnels en tant que salarié.

Art. 7

L'article 86 de la loi-programme du 28 juin 2013 prévoit que certains montants limites sont majorés en cas d'enfant à charge. L'article 7 apporte à cette disposition un certain nombre de modifications rendues nécessaires par les modifications apportées aux différentes dispositions de la loi-programme du 28 juin 2013 par le présent projet de loi.

Art. 8

L'article 182 de la loi programme du 22 décembre 2023 a étendu le champ d'application de l'article 2 de la loi du 16 novembre 2015 portant des dispositions diverses en matière sociale, en autorisant l'exercice de flexi-jobs dans un plus grand nombre de secteurs. Les pensionnés pourront donc également exercer des flexi-jobs dans un plus grand nombre de secteurs.

Il avait déjà été indiqué lors de l'introduction de la loi du 16 novembre 2015 précitée que le système de

de la wet van 5 april 1994, nooit zo toegepast. Enkel in de situatie waarbij de pensioengerechtigde een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, worden de beroepsinkomsten als werkneemster en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit voor 80 procent in aanmerking genomen en afgetoetst aan de grensbedragen die gelden voor een beroepsactiviteit als zelfstandige. In andere situaties, waarin de betrokkenen geen activiteit als zelfstandige uitoefent, worden deze inkomsten voor 100 procent in aanmerking genomen en afgetoetst aan de grensbedragen die gelden voor een beroepsactiviteit als werkneemster.

Om evenwel elke twijfel weg te nemen wordt artikel 85 aangepast. Voortaan wordt er een onderscheid gemaakt naargelang de betrokkenen al dan niet een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent. Deze wijziging bevestigt de interpretatie die nu reeds aan die bepaling wordt gegeven.

In deze bepaling wordt tevens een verwijzing naar de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemster toegevoegd. Zo moeten in de situatie waarin een gepensioneerde zijn pensioen cumuleert met inkomsten uit een beroepsactiviteit als zelfstandige en een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkneemster de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemster voor 80 procent in aanmerking worden genomen, net zoals dat nu reeds het geval is voor de beroepsinkomsten als werkneemster.

Art. 7

Artikel 86 van de programmawet van 28 juni 2013 bepaalt dat sommige grensbedragen verhoogd worden in het geval van kinderlast. Artikel 7 brengt een aantal wijzigingen aan in deze bepaling die nodig zijn ten gevolge van de wijzigingen van de verschillende bepalingen van de programmawet van 28 juni 2013 door dit wetsontwerp.

Art. 8

Artikel 182 van de programmawet van 22 december 2023 heeft het toepassingsgebied van artikel 2 van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken uitgebreid, waardoor flexi-jobs in meer sectoren kunnen worden uitgeoefend. Ook gepensioneerden kunnen dus in meer sectoren een flexi-job uitoefenen.

Reeds bij de invoering van de voormelde wet van 16 november 2015 werd aangegeven dat het systeem

flexi-jobs n'avait pas pour objectif de provoquer un glissement d'une forme d'emploi vers une autre. Il ne s'agit donc pas d'inciter, en étendant le système des flexi-jobs, les fonctionnaires qui remplissent déjà les conditions pour bénéficier de la pension de retraite anticipée mais qui n'ont pas encore pris leur pension et n'ont pas l'intention de le faire dans un avenir proche, à prendre leur pension de retraite plus tôt que prévu et exercer ensuite un *flexi-job* à côté de leur pension. Le gouvernement estime donc qu'il convient de renforcer les règles de cumul de pension de retraite avec des revenus professionnels provenant d'un *flexi-job* pour les personnes qui n'ont pas été mises à la retraite d'office et qui n'ont pas encore atteint l'âge légal de la pension, ou qui ne peuvent pas prouver une carrière professionnelle de 45 ans au moment de leur pension.

Après application des règles existantes en matière de cumul d'une pension de retraite avec des revenus professionnels, telles que stipulées dans les actuels articles 77 à 90 de la loi-programme du 28 juin 2013, l'article 7 prévoit une limite de cumul supplémentaire de 5.893 euros par an pour les pensionnés qui ont pris leur pension de retraite anticipée et qui ont des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job*. Pour les revenus de l'année 2023, la limite indexée de 5.893 euros correspond à un montant de 7.190 euros.

Ce montant limite ne s'applique pas au bénéficiaire d'une seule ou de plusieurs pensions de survie.

En outre, une sanction spécifique est également prévue en cas de dépassement de ce nouveau montant limite (que ce soit ou non en combinaison avec le dépassement d'un des montants limites existants).

En réponse à l'observation faite par le Conseil d'État dans son avis n° 75.541/16 du 4 mars 2024 sur le principe d'égalité et de non-discrimination, on peut affirmer ce qui suit: si aucune réduction supplémentaire pour les revenus professionnels provenant d'un *flexi-job* n'était prévue, il y aurait un risque d'inégalité de traitement par rapport aux employés réguliers. En effet, ni l'impôt sur le revenu des personnes physiques ni les cotisations salariales ne sont dus sur les revenus professionnels d'un travailleur *flexi-job* retraité. Par conséquent, avec le même montant limite, le revenu net qu'un travailleur *flexi-job* pourrait accumuler avec une pension de retraite serait plus élevé que celui d'un employé régulier. L'introduction de ce nouveau montant limite supplémentaire vise donc à décourager le passage d'une forme d'emploi à une autre et à empêcher les fonctionnaires de prendre leur pension de retraite plus tôt pour ensuite reprendre (ou poursuivre) une activité professionnelle en

van de flexi-jobs niet bedoeld is om een verschuiving van de ene naar de andere arbeidsvorm te veroorzaken. Het is dan ook niet de bedoeling om ambtenaren, die reeds aan de voorwaarden voor het vervroegd rustpensioen voldoen maar hun rustpensioen nog niet hebben opgenomen en in de nabije toekomst ook niet van plan zijn om dat te doen, door de uitbreiding van het systeem van de flexijobs ertoe aan te zetten om hun rustpensioen toch vroeger op te nemen en vervolgens naast hun pensioen een flexi-job uit te oefenen. De regering acht het daarom aangewezen om de regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten uit een flexi-job te verstrekken voor de personen die niet ambtshalve op rust gesteld werden en de wettelijke pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt of geen beroepsloopbaan van 45 jaar kunnen bewijzen op het ogenblik van hun pensionering.

Na toepassing van de bestaande regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten, zoals bepaald in de huidige artikelen 77 tot en met 90 van de programmawet van 28 juni 2013, voorziet artikel 8 in een bijkomende cumulatielimiet van 5.893 euro per jaar voor de gepensioneerden die het vervroegd rustpensioen hebben opgenomen en beroepsinkomsten hebben als flexi-jobwerkneemster. Voor de inkomsten van het jaar 2023 stemt het geïndexeerde grensbedrag van 5.893 euro overeen met een bedrag van 7.190 euro.

Dit grensbedrag geldt niet voor de gerechtigde op uitsluitend één of meer overlevingspensioenen.

Bovendien wordt eveneens voorzien in een specifieke sanctie in geval van overschrijding van dit nieuwe grensbedrag (al dan niet in combinatie met een overschrijding van één van de bestaande grensbedragen).

In antwoord op de opmerking van de Raad van State in zijn advies nr. 75.541/16 van 4 maart 2024 betreffende de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie kan het volgende worden aangegeven: indien er geen bijkomende vermindering voor beroepsinkomsten uit een flexijob zou worden voorzien, zou er een ongelijke behandeling dreigen te ontstaan ten aanzien van reguliere werkneemsters. Op beroepsinkomsten als gepensioneerde flexi-jobwerkneemster zijn immers geen personenbelasting, noch werkneemersbijdragen verschuldigd. Hierdoor zou bij een gelijk grensbedrag het netto-inkomen dat een flexijobwerkneemster zou kunnen cumuleren met een rustpensioen hoger komen te liggen dan dat van een reguliere werkneemster. De invoering van dit nieuwe bijkomende grensbedrag heeft bijgevolg als doel om een verschuiving van de ene naar de andere arbeidsvorm te ontmoedigen en te voorkomen dat ambtenaren hun rustpensioen vroeger zouden opnemen om vervolgens

tant que travailleur *flexi-job* dont les revenus dépassent le nouveau montant limite.

Toutefois, l'effet de ce montant limite supplémentaire sur la pension de retraite est atténué par la division du pourcentage de réduction par deux. Cela permet d'éviter que les conséquences d'un dépassement du montant limite supplémentaire soient disproportionnées par rapport à la sanction déjà existante pour le dépassement du montant limite général.

En outre, aucune charge d'enfant n'est prise en compte pour cette réduction supplémentaire. Les limites de cumul spécifiques existantes pour les personnes ayant droit à des allocations familiales restent bien entendu d'application. Les personnes dans cette situation peuvent donc toujours cumuler leur pension de retraite avec un montant plus élevé de revenus professionnels réguliers en tant que salarié et/ou de toute autre activité en plus de leurs éventuels revenus professionnels en tant que salarié *flexi-job*.

La vérification annuelle des revenus professionnels consistera donc d'abord à vérifier si les revenus professionnels du pensionné concerné ont dépassé les limites de cumul qui existent déjà aujourd'hui. Il sera également tenu compte des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job*, étant donné que les activités professionnelles en tant que travailleur *flexi-job* sont également des activités en tant que travailleur salarié. En effet, les travailleurs qui exercent des flexi-jobs sont également couverts par l'application de la législation sur les contrats de travail.

Si un dépassement d'un des montants limites existants est constaté, la pension pour l'année civile concernée sera réduite du même pourcentage que celui par lequel les revenus professionnels ont dépassé le montant limite. Ensuite, il faut vérifier si les revenus provenant d'un *flexi-job* dépassent ou non le nouveau montant limite supplémentaire de 7.190 euros. Dans l'affirmative, le montant de la pension de retraite, déjà réduit suite au contrôle des montants limites existants, est réduit (une deuxième fois) de la moitié du pourcentage de dépassement des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* par rapport au nouveau montant limite de 7.190 euros. Le pensionné qui a dépassé à la fois le montant limite des revenus professionnels en tant que travailleur salarié (y compris ses activités professionnels en tant que travailleur *flexi-job*) et le montant limite pour ses activités professionnels en tant que travailleur *flexi-job*, voit sa pension de retraite donc réduite deux fois.

een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknemer op te nemen (of verder te zetten) waarvan de inkomsten hoger zijn dan het nieuwe grensbedrag.

Het effect van dit bijkomende grensbedrag op het rustpensioen wordt evenwel gemilderd door het verminderingsspercentage te delen door twee. Op die manier wordt vermeden dat de gevolgen van het overschrijden van het bijkomende grensbedrag onevenredig zouden zijn in het licht van de reeds bestaande sanctie bij overschrijding van het algemene grensbedrag.

Er wordt voor deze bijkomende vermindering bovendien geen rekening gehouden met kinderlast. De bestaande specifieke cumulatiegrenzen voor personen die recht hebben op kinderbijslag blijven uiteraard van toepassing. Personen in deze situatie kunnen hun rustpensioen dus nog steeds cumuleren met een hoger bedrag aan reguliere beroepsinkomsten als werknemer en/of uit iedere andere activiteit bovenop hun eventuele beroepsinkomsten als flexijobwerknemer.

Bij de jaarlijkse controle van de beroepsinkomsten zal dus eerst worden nagegaan of de beroepsinkomsten van de betrokken gepensioneerde de thans reeds bestaande cumulatiegrenzen al dan niet overschreden hebben. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer, aangezien beroepsactiviteiten als flexi-jobwerknemer ook activiteiten als werknemer zijn. Werknemers die een flexi-job uitoefenen vallen immers ook onder de toepassing van de wetgeving op de arbeidsovereenkomsten.

Indien er een overschrijding wordt vastgesteld van één van de bestaande grensbedragen, dan wordt het pensioen voor het betreffende kalenderjaar verminderd met hetzelfde percentage waarmee de beroepsinkomsten het grensbedrag overschreden hebben. Vervolgens moet worden nagegaan of de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 7.190 euro al dan niet overschrijden. Indien dat het geval is, wordt het bedrag van het rustpensioen, dat reeds verminderd werd na toepassing van de bestaande cumulatiegrenzen, (een tweede keer) verminderd met de helft van het percentage waarmee de flexi-jobinkomsten het nieuwe bijkomende grensbedrag van 7.190 euro overschrijden. De gepensioneerde die dus zowel de cumulatiegrens voor zijn beroepsactiviteiten als werknemer (met inbegrip van zijn activiteiten als flexi-jobwerknemer) als de cumulatiegrens voor zijn beroepsactiviteiten als flexijobwerknemer overschrijdt, ziet zijn of haar rustpensioen dus twee keer verminderd.

Si aucun dépassement d'un des montants limites existants n'est constaté, il faut vérifier si les revenus d'un *flexi-job* dépassent ou non le nouveau montant limite supplémentaire de 7.190 euros. Dans l'affirmative, le montant de la pension de retraite est réduit de la moitié du pourcentage de dépassement des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* par rapport au nouveau montant limite supplémentaire de 7.190 euros.

Dans ce cas également, l'effet de la sanction est atténué en divisant par deux le pourcentage de réduction.

Art. 9

Le nouveau montant limite pour les revenus professionnels comme travailleur *flexi-job* est de 5.893 euros. Comme tous les montants limites de la loi-programme de 28 juin 2013, ce nouveau montant doit être indexé annuellement conformément au mécanisme d'indexation prévu à l'article 89 de la loi-programme. Pour l'année 2023, ce montant limite est de 7.190 euros après indexation.

Art. 10

Cette disposition prévoit que ce projet de loi entre en vigueur le 1er janvier 2025.

La ministre des Pensions,

Karine Lalieux

Indien er geen overschrijding wordt vastgesteld van één van de bestaande grensbedragen, moet worden nagegaan of de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 7.190 euro al dan niet overschrijden. Zo ja, wordt het bedrag van het rustpensioen verminderd met de helft van het percentage waarmee de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemster het nieuwe bijkomende grensbedrag van 7.190 euro overschreden hebben.

Ook in dit geval wordt het effect van de sanctie gemilderd door het verminderingsspercentage te delen door twee.

Art. 9

De nieuwe cumulatiegrens voor beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemster bedraagt 5.893 euro. Net zoals alle andere cumulatiegrenzen in de programmawet van 28 juni 2013, moet ook deze nieuwe grens jaarlijks geïndexeerd worden overeenkomstig het indexeringsmechanisme bepaald in artikel 89 van die programmawet. Voor het jaar 2023 bedraagt deze cumulatiegrens na indexatie 7.190 euro.

Art. 10

Deze bepaling voorziet dat dit wetsontwerp in werking treedt op 1 januari 2025.

De minister van Pensioenen,

Karine Lalieux

<p style="text-align: center;">AVANT-PROJET DE LOI</p> <p style="text-align: center;">soumis à l'avis du Conseil d'État</p> <p style="text-align: center;">Avant-projet de loi modifiant la loi-programme du 28 juin 2013</p> <p>TITRE I - Disposition générale</p> <p>Article 1er.- La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.</p> <p>TITRE II – Modification de la loi-programme du 28 juin 2013</p> <p>CHAPITRE 1er : Dispositions modificatives</p> <p>Art. 2. Dans l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013, modifié par les lois du 18 mars 2016, 18 juillet 2018 et 24 décembre 2020, les modifications suivantes sont apportées :</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dans la disposition au 2° de l'alinéa 1er, les mots "dans l'article 90, alinéa 1er, 1° bis ou 1° ter" et les mots "et les revenus visés à l'article 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale et les revenus visés à l'article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif" sont supprimés ; b) dans la disposition au 2°, entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2, il est inséré un alinéa rédigé comme suit: <p style="padding-left: 2em;">"Les revenus suivants, même s'ils sont acquis par un intermédiaire, sont également considérés comme des revenus professionnels:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) les revenus visés à l'article 38, §1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992; b) les revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 1° bis ou 1° ter, u Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992; c) les revenus visés aux articles 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale; d) les revenus visés à l'article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif."; 	<p style="text-align: center;">VOORONTWERP VAN WET</p> <p style="text-align: center;">onderworpen aan het advies van de Raad van State</p> <p style="text-align: center;">Voorontwerp van wet tot wijziging van de programmawet van 28 juni 2013</p> <p>TITEL I - Algemene bepaling</p> <p>Artikel 1.- Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.</p> <p>TITEL II – Wijziging van de programmawet van 28 juni 2013</p> <p>HOOFDSTUK 1 : Wijzigingsbepalingen</p> <p>Art. 2. In artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013, zoals gewijzigd bij de wetten van 18 maart 2016, 18 juli 2018 en 24 december 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) in de bepaling onder 2° worden in het eerste lid de woorden "in artikel 90, eerste lid, 1° bis of 1° ter," en de woorden "en de inkomsten bedoeld in artikel 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk" opgeheven; b) in de bepaling onder 2° wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, luidende: <p style="padding-left: 2em;">"Volgende inkomsten worden, zelfs indien ze door een tussenpersoon worden verworven, eveneens beschouwd als beroepsinkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de inkomsten bedoeld in artikel 38, §1, eerste lid, 29°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekraftigd bij de wet van 12 juni 1992; b) de inkomsten bedoeld in artikel 90, eerste lid, 1° bis of 1° ter, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekraftigd bij de wet van 12 juni 1992; c) de inkomsten bedoeld in de artikelen 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie; d) de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk.";
--	---

- c) dans la disposition au 2°, à l’alinéa 3, devenu l’alinéa 4, les mots « du premier et du deuxième alinéa » sont remplacés par les mots « du premier, deuxième et troisième alinéa » ;

- d) les dispositions au 4°/1 et 4°/2 sont insérées, rédigées comme suit :

“4°/1 il faut entendre par “activité professionnelle comme travailleur flexi-job” : l’activité professionnelle visée à l’article 3, 1°, de la loi du 16 novembre 2015 portant des dispositions diverses en matière sociale.

4°/2 il faut entendre par “revenus professionnels comme travailleur flexi-job” : les revenus visés à l’article 38, §1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus précité.” ;

- e) dans la disposition au 7°, les mots “travailleur flexi-job” sont insérés entre les mots “travailleur salarié” et les mots « ou travailleur indépendant”.

Art. 3. Dans l’article 78 de la même loi, modifié par la loi du 28 avril 2015, il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit :

“1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l’année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR ;”

Art. 4. Dans l’article 80 de la même loi, il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit :

“1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l’année civile ne dépassent pas 7 570 EUR ;”

Art. 5. Dans l’article 82 de la même loi, il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit :

“1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l’année civile ne dépassent pas 17 625,60 EUR ;”

Art. 6. L’article 85 de la loi-programme du 28 juin 2013 est remplacé comme suit :

- c) in de bepaling onder 2°, in het derde lid, dat het vierde lid is geworden, worden de woorden “eerste en tweede lid” vervangen door de woorden “eerste, tweede en derde lid”;

- d) de bepalingen onder 4°/1 en 4°/2 worden ingevoegd, luidende:

“4°/1 moet onder “beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer” worden verstaan: de beroepsactiviteit bedoeld in artikel 3, 1°, van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken.

4°/2 moet onder “beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer” worden verstaan: de inkomsten bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 29°, van het voormalde Wetboek van de inkomstenbelastingen.”;

- e) in de bepaling onder 7° worden de woorden “flexi-jobwerknaemer” ingevoegd tussen de woorden “werknaemer” en de woorden “of zelfstandige”.

Art. 3. In artikel 78 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 28 april 2015, wordt een bepaling 1°/1 ingevoegd, luidende:

“1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer 21 865,23 EUR niet overschrijden;”

Art. 4. In artikel 80 van dezelfde wet wordt een bepaling 1°/1 ingevoegd, luidende :

“1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer 7 570 EUR niet overschrijden;”

Art. 5. In artikel 82 van dezelfde wet wordt een bepaling 1°/1 ingevoegd, luidende:

“1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer 17 625,60 EUR niet overschrijden;”

Art. 6. Artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013 wordt vervangen als volgt.:

“Art. 85 §1. Pour le bénéficiaire de pension qui n'exerce pas d'activité professionnelle en tant que travailleur indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé, à condition que le total des revenus professionnels en tant que salarié, des revenus professionnels en tant que travailleur flexi-job, et des revenus professionnels provenant de toute autre activité, ne dépasse pas, par année civile, plus de 21 865,23 EUR, 7 570 EUR ou 17 625,60 EUR, selon que le bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83.

§2. Pour le bénéficiaire de pension qui exerce une activité professionnelle en tant qu'indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé pour autant que le total des revenus professionnels en tant que travailleur indépendant, et de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que salarié, de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que travailleur flexi-job et de 80 pourcent des revenus professionnels provenant de toute autre activité, par année civile, ne dépasse pas plus de 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR ou 14 100,48 EUR, selon que le bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83.”

Art. 7. Dans l'article 86, alinéa 1er, de la même loi, modifiée en dernier lieu par la loi du 22 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées :

1° dans le 1er tiret, les mots “l'article 78, 1° et 3°” sont remplacés par les mots “les articles 78, 1°, 1°/1 et 3°, et 85, §1er”.

2° dans le deuxième tiret, les mots “et 85” sont remplacés par les mots “et 85, §2”.

3° dans le troisième tiret, les mots “l'article 80, 1° et 3°” sont remplacés par les mots “les articles 80, 1°, 1°/1 et 3°, et 85, §1er”.

4° dans le quatrième tiret, les mots “et 85” sont remplacés par les mots “et 85, §2”.

5° dans le cinquième tiret, les mots “l'article 82, 1° et 3°” sont remplacés par les mots “des articles 82, 1°, 1°/1 et 3°, et 85, §1er”.

6° dans le sixième tiret, les mots “et 85” sont remplacés par les mots “et 85, §2”.

Art. 8. Dans l'article 88 de la même loi, il est inséré un paragraphe 1/1, rédigé comme suit :

“Art. 85. §1. Voor de pensioengerechtigde die geen beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als werknemer, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer, en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 21 865,23 EUR, 7 570 EUR of 17 625,60 EUR, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.

§2. Voor de pensioengerechtigde die een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als zelfstandige, en van 80 percent van de beroepsinkomsten als werknemer, van 80 percent van de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer en van 80 percent van de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR of 14 100,48 EUR, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.”

Art. 7. In artikel 86, eerste lid, van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste streepje worden de woorden “artikel 78, 1° en 3°” vervangen door de woorden “de artikelen 78, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, §1”.

2° in het tweede streepje worden de woorden “en 85” vervangen door de woorden “en 85, §2”.

3° in het derde streepje worden de woorden “artikel 80, 1° en 3°” vervangen door de woorden “de artikelen 80, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, §1”.

4° in het vierde streepje worden de woorden “en 85” vervangen door de woorden “en 85, §2”.

5° in het vijfde streepje worden de woorden “artikel 82, 1° en 3°” vervangen door de woorden “de artikelen 82, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, §1”.

6° in het zesde streepje worden de woorden “en 85” vervangen door de woorden “en 85, §2”.

Art. 8. In artikel 88 van dezelfde wet wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, luidende:

«§ 1/1. Si pour la personne visée à l'article 80, 1°/1, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels comme travailleur flexi-job dépassent 5 893 EUR, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence de la moitié du pourcentage de ce dépassement. Cette réduction est appliquée au montant de pension obtenu après l'application du paragraphe 1er.»

Art. 9. Dans l'article 89, alinéa 1er, de la même loi les mots "85 et 86" sont remplacés par les mots "85, 86 et 88, § 1/1".

CHAPITRE 2 : Entrée en vigueur

Art. 9. Le titre II entre en vigueur le 1er janvier 2025.

“§ 1/1. Indien voor de in artikel 80, 1°/1, bedoelde persoon, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknehmer 5 893 EUR overschrijden, wordt, voor datzelfde jaar, het pensioen verminderd naar rato van de helft van het percentage van die overschrijding. Deze vermindering wordt toegepast op het pensioenbedrag dat wordt verkregen na toepassing van paragraaf 1.

Art. 9. In artikel 89, eerste lid, van dezelfde wet worden de woorden “ 85 en 86 ” vervangen door de woorden “85, 86 en 88, § 1/1”.

HOOFDSTUK 2: Inwerkingtreding

Art. 10. Titel II treedt in werking op 1 januari 2025.

Analyse d'impact de la réglementation

RiA-AiR

- :: Remplissez de préférence le formulaire en ligne ria-air.fed.be
- :: Contactez le Helpdesk si nécessaire ria-air@premier.fed.be
- :: Consultez le manuel, les FAQ, etc. www.simplification.be

Fiche signalétique

Auteur .a.

Membre du Gouvernement compétent	Karine LALIEUX, Ministre des Pensions
Contact cellule stratégique (nom, email, tél.)	Niels.Morsink@lalieux.fed.be 0474.67.89.37
Administration compétente	SPF sécurité sociale
Contact administration (nom, email, tél.)	bart.collin@minsoc.fed.be – 0471/30.18.87

Projet .b.

Titre du projet de réglementation	Avant-projet de loi modifiant la loi-programme du 28 juin 2013	
Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.	Eviter d'inciter, en étendant le système des flexi-jobs, les fonctionnaires qui remplissent déjà les conditions pour bénéficier de la pension de retraite anticipée mais qui n'ont pas encore pris leur pension et n'ont pas l'intention de le faire dans un avenir proche, à prendre leur pension de retraite plus tôt que prévu et exercer ensuite un flexi-job à côté de leur pension	
Analyses d'impact déjà réalisées	☐ Oui ☒ Non	Si oui, veuillez joindre une copie ou indiquer la référence du document : __

Consultations sur le projet de réglementation .c.

Consultations obligatoires, facultatives ou informelles :	Inspecteur des Finances : avis du 26 octobre 2023 Secrétaire d'Etat au Budget : accord du 27 octobre 2023 Comité A : protocole du @ 2024
---	--

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact .d.

Statistiques, documents de référence, organisations et personnes de référence :	Experts internes à l'administration
---	-------------------------------------

Date de finalisation de l'analyse d'impact .e.

12/01/2024

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

Un projet de réglementation aura généralement des impacts sur un nombre limité de thèmes.

Une liste non-exhaustive de mots-clés est présentée pour faciliter l'appréciation de chaque thème.

S'il y a des **impacts positifs et / ou négatifs, expliquez-les** (sur base des mots-clés si nécessaire) et **indiquez les mesures prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs.**

Pour les thèmes **3, 10, 11 et 21**, des questions plus approfondies sont posées.

Consultez le [manuel](#) ou contactez le helpdesk ria-air@premier.fed.be pour toute question.

Lutte contre la pauvreté .1.

Revenu minimum conforme à la dignité humaine, accès à des services de qualité, surendettement, risque de pauvreté ou d'exclusion sociale (y compris chez les mineurs), illettrisme, fracture numérique.

Impact positif Impact négatif

↓ Expliquez.

Pas d'impact

--

Égalité des chances et cohésion sociale .2.

Non-discrimination, égalité de traitement, accès aux biens et services, accès à l'information, à l'éducation et à la formation, écart de revenu, effectivité des droits civils, politiques et sociaux (en particulier pour les populations fragilisées, les enfants, les personnes âgées, les personnes handicapées et les minorités).

Impact positif Impact négatif

↓ Expliquez.

Pas d'impact

--

Égalité entre les femmes et les hommes .3.

Accès des femmes et des hommes aux ressources : revenus, travail, responsabilités, santé/soins/bien-être, sécurité, éducation/savoir/formation, mobilité, temps, loisirs, etc.

Exercice des droits fondamentaux par les femmes et les hommes : droits civils, sociaux et politiques.

- Quelles personnes sont directement et indirectement concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

Si aucune personne n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Le projet s'applique à toutes les personnes, tant aux femmes qu'aux hommes.](#)

↓ Si des personnes sont concernées, répondez à la question 2.

- Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

↓ S'il existe des différences, répondez aux questions 3 et 4.

- Certaines de ces différences limitent-elles l'accès aux ressources ou l'exercice des droits fondamentaux des femmes ou des hommes (différences problématiques) ? [O/N] > expliquez

--

- Compte tenu des réponses aux questions précédentes, identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur l'égalité des femmes et les hommes ?

--

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 5.

- Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Santé .4.

Accès aux soins de santé de qualité, efficacité de l'offre de soins, espérance de vie en bonne santé, traitements des maladies chroniques (maladies cardiovasculaires, cancers, diabète et maladies respiratoires chroniques), déterminants de la santé (niveau socio-économique, alimentation, pollution), qualité de la vie.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

Emploi .5.

Accès au marché de l'emploi, emplois de qualité, chômage, travail au noir, conditions de travail et de licenciement, carrière, temps de travail, bien-être au travail, accidents de travail, maladies professionnelles, équilibre vie privée - vie professionnelle, rémunération convenable, possibilités de formation professionnelle, relations collectives de travail.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

Modes de consommation et production .6.

Stabilité/prévisibilité des prix, information et protection du consommateur, utilisation efficace des ressources, évaluation et intégration des externalités (environnementales et sociales) tout au long du cycle de vie des produits et services, modes de gestion des organisations.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

Développement économique .7.

Création d'entreprises, production de biens et de services, productivité du travail et des ressources/matières premières, facteurs de compétitivité, accès au marché et à la profession, transparence du marché, accès aux marchés publics, relations commerciales et financières internationales, balance des importations/exportations, économie souterraine, sécurité d'approvisionnement des ressources énergétiques, minérales et organiques.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

Investissements .8.

Investissements en capital physique (machines, véhicules, infrastructures), technologique, intellectuel (logiciel, recherche et développement) et humain, niveau d'investissement net en pourcentage du PIB.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

Recherche et développement .9.

Opportunités de recherche et développement, innovation par l'introduction et la diffusion de nouveaux modes de production, de nouvelles pratiques d'entreprises ou de nouveaux produits et services, dépenses de recherche et de développement.

Impact positif Impact négatif

Expliquez.

Pas d'impact

--

PME .10.

Impact sur le développement des PME.

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées par le projet ?

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (< 50 travailleurs) dont le % de micro-entreprise (< 10 travailleurs).

Si aucune entreprise n'est concernée, expliquez pourquoi.

[Le projet ne s'applique pas aux PME.](#)

↓ Si des PME sont concernées, répondez à la question 2.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

↓ S'il y a un impact négatif, répondez aux questions 3 à 5.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ? [O/N] > expliquez

↓ Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ? [O/N] > expliquez

↓ Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Charges administratives .11.

Réduction des formalités et des obligations administratives liées directement ou indirectement à l'exécution, au respect et/ou au maintien d'un droit, d'une interdiction ou d'une obligation.

↓ Si des citoyens (cf. thème 3) et/ou des entreprises (cf. thème 10) sont concernés, répondez aux questions suivantes.

1. Identifiez, par groupe concerné, les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.
S'il n'y a aucune formalité ou obligation, expliquez pourquoi.

a. [réglementation actuelle*](#)

b. [réglementation en projet**](#)

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation actuelle*, répondez aux questions 2a à 4a.

↓ S'il y a des formalités et des obligations dans la réglementation en projet**, répondez aux questions 2b à 4b.

2. Quels documents et informations chaque groupe concerné doit-il fournir ?

a. [*](#)

b. [**](#)

3. Comment s'effectue la récolte des informations et des documents, par groupe concerné ?

a. [*](#)

b. [**](#)

4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations, par groupe concerné ?

a. [*](#)

b. [**](#)

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les éventuels impacts négatifs ?

[Les mesures proposées ne comportent pas de charges administratives nouvelles ou complémentaires.](#)

Énergie .12.

Mix énergétique (bas carbone, renouvelable, fossile), utilisation de la biomasse (bois, biocarburants), efficacité énergétique, consommation d'énergie de l'industrie, des services, des transports et des ménages, sécurité d'approvisionnement, accès aux biens et services énergétiques.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Mobilité .13.

Volume de transport (nombre de kilomètres parcourus et nombre de véhicules), offre de transports collectifs, offre routière, ferroviaire, maritime et fluviale pour les transports de marchandises, répartitions des modes de transport (modal shift), sécurité, densité du trafic.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Alimentation .14.

Accès à une alimentation sûre (contrôle de qualité), alimentation saine et à haute valeur nutritionnelle, gaspillages, commerce équitable.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Changements climatiques .15.

Émissions de gaz à effet de serre, capacité d'adaptation aux effets des changements climatiques, résilience, transition énergétique, sources d'énergies renouvelables, utilisation rationnelle de l'énergie, efficacité énergétique, performance énergétique des bâtiments, piégeage du carbone.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Ressources naturelles .16.

Gestion efficiente des ressources, recyclage, réutilisation, qualité et consommation de l'eau (eaux de surface et souterraines, mers et océans), qualité et utilisation du sol (pollution, teneur en matières organiques, érosion, assèchement, inondations, densification, fragmentation), déforestation.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Air intérieur et extérieur .17.

Qualité de l'air (y compris l'air intérieur), émissions de polluants (agents chimiques ou biologiques : méthane, hydrocarbures, solvants, SO_x, NO_x, NH₃), particules fines.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Biodiversité .18.

Niveaux de la diversité biologique, état des écosystèmes (restauration, conservation, valorisation, zones protégées), altération et fragmentation des habitats, biotechnologies, brevets d'invention sur la matière biologique, utilisation des ressources génétiques, services rendus par les écosystèmes (purification de l'eau et de l'air, ...), espèces domestiquées ou cultivées, espèces exotiques envahissantes, espèces menacées.

Impact positif Impact négatif ↓ Expliquez.

Pas d'impact

—

Nuisances .19.

Nuisances sonores, visuelles ou olfactives, vibrations, rayonnements ionisants, non ionisants et électromagnétiques, nuisances lumineuses.

Impact positif Impact négatif

↓ Expliquez.

Pas d'impact

--

Autorités publiques .20.

Fonctionnement démocratique des organes de concertation et consultation, services publics aux usagers, plaintes, recours, contestations, mesures d'exécution, investissements publics.

Impact positif Impact négatif

↓ Expliquez.

Pas d'impact

--

Cohérence des politiques en faveur du développement .21.

Prise en considération des impacts involontaires des mesures politiques belges sur les intérêts des pays en développement.

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants :

☐ sécurité alimentaire
☐ santé et accès aux médicaments
☐ travail décent
☐ commerce local et international | ☐ revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation)
☐ mobilité des personnes
☐ environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre)
☐ paix et sécurité |
|---|--|

Expliquez si aucun pays en développement n'est concerné.

Le projet ne s'applique qu'aux bénéficiaires de pensions belges.

↓ S'il y a des impacts positifs et/ou négatifs, répondez à la question 2.

2. Précisez les impacts par groupement régional ou économique (lister éventuellement les pays). Cf. manuel

--

↓ S'il y a des impacts négatifs, répondez à la question 3.

3. Quelles mesures sont prises pour les alléger / compenser les impacts négatifs ?

--

Regelgevingsimpactanalyse

RiA-AiR

- :: Vul het formulier bij voorkeur online in ria-air.fed.be
- :: Contacteer de helpdesk indien nodig ria-air@premier.fed.be
- :: Raadpleeg de handleiding, de FAQ, enz. www.vereenvoudiging.be

Beschrijvende fiche

Auteur .a.

Bevoegd regeringslid	Karine LALIEUX, Minister van Pensioenen
Contactpersoon beleidscel (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	Niels.Morsink@lalieux.fed.be 0474.67.89.37
Overheidsdienst	FOD sociale zekerheid
Contactpersoon overheidsdienst (Naam, E-mail, Tel. Nr.)	bart.collin@minsoc.fed.be – 0471/30.18.87

Ontwerp .b.

Titel van het ontwerp van regelgeving	Voorontwerp van wet tot wijziging van de programmawet van 28 juni 2013
Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.	Vermijden dat ambtenaren, die reeds aan de voorwaarden voor het vervroegd rustpensioen voldoen maar hun rustpensioen nog niet hebben opgenomen en in de nabije toekomst ook niet van plan zijn om dat te doen, door de huidige uitbreiding van het systeem van de flexi-jobs ertoe aan te zetten om hun rustpensioen toch vroeger op te nemen en vervolgens naast hun vervroegd rustpensioen een flexi-job uit te oefenen
Impactanalyses reeds uitgevoerd	☐ Ja Indien ja, gelieve een kopie bij te voegen of de referentie van het document te vermelden: <u> </u> ☒ Nee

Raadpleging over het ontwerp van regelgeving .c.

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen:	Inspecteur van Financiën: advies van 26 oktober 2023 Staatssecretaris voor Begroting: akkoord van 27 oktober 2023 Comité A: protocol van @ 2024
--	---

Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren .d.

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en contactpersonen:	Interne deskundigen van administratie
--	---------------------------------------

Datum van beëindiging van de impactanalyse .e.

12/01/2024

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

Een ontwerp van regelgeving zal meestal slechts impact hebben op enkele thema's.

Een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden is gegeven om de inschatting van elk thema te vergemakkelijken.

> Indien er een **positieve en/of negatieve impact** is, leg deze uit (gebruik indien nodig trefwoorden) en **vermeld** welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve effecten te verlichten/te compenseren.

Voor de thema's **3, 10, 11 en 21**, worden meer gedetailleerde vragen gesteld.

Raadpleeg de [handleiding](#) of contacteer de helpdesk ria-air@premier.fed.be indien u vragen heeft.

Kansarmoedebestrijding .1.

Menswaardig minimuminkomen, toegang tot kwaliteitsvolle diensten, schuldenoverlast, risico op armoede of sociale uitsluiting (ook bij minderjarigen), ongeletterdheid, digitale kloof.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit.

Geen impact

Gelijke Kansen en sociale cohesie .2.

Non-discriminatie, gelijke behandeling, toegang tot goederen en diensten, toegang tot informatie, tot onderwijs en tot opleiding, loonkloof, effectiviteit van burgerlijke, politieke en sociale rechten (in het bijzonder voor kwetsbare bevolkingsgroepen, kinderen, ouderen, personen met een handicap en minderheden).

Positieve impact Negatieve impact Leg uit.

Geen impact

Gelijkheid van vrouwen en mannen .3.

Toegang van vrouwen en mannen tot bestaansmiddelen: inkomen, werk, verantwoordelijkheden, gezondheid/zorg/welzijn, veiligheid, opleiding/kennis/vorming, mobiliteit, tijd, vrije tijd, etc.

Uitoefening door vrouwen en mannen van hun fundamentele rechten: burgerlijke, sociale en politieke rechten.

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

Indien geen enkele persoon betrokken is, leg uit waarom.

[Het ontwerp is van toepassing op alle personen, zowel vrouwen als mannen.](#)

Indien er personen betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

Indien er verschillen zijn, beantwoord dan vragen 3 en 4.

3. Beperken bepaalde van deze verschillen de toegang tot bestaansmiddelen of de uitoefening van fundamentele rechten van vrouwen of mannen (problematische verschillen)? [J/N] > Leg uit

4. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de gelijkheid van vrouwen en mannen, rekening houdend met de voorgaande antwoorden?

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 5.

5. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

Gezondheid .4.

Toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg, efficiëntie van het zorgaanbod, levensverwachting in goede gezondheid, behandelingen van chronische ziekten (bloedvatenziekten, kankers, diabetes en chronische ademhalingsziekten), gezondheidsdeterminanten (sociaaleconomisch niveau, voeding, verontreiniging), levenskwaliteit.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Werkgelegenheid .5.

Toegang tot de arbeidsmarkt, kwaliteitsvolle banen, werkloosheid, zwartwerk, arbeids- en ontslagomstandigheden, loopbaan, arbeidstijd, welzijn op het werk, arbeidsongevallen, beroepsziekten, evenwicht privé- en beroepsleven, gepaste verloning, mogelijkheid tot beroepsopleiding, collectieve arbeidsverhoudingen.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Consumptie- en productiepatronen .6.

Prijsstabiliteit of -voorzienbaarheid, inlichting en bescherming van de consumenten, doeltreffend gebruik van hulpbronnen, evaluatie en integratie van (sociale- en milieu-) externaliteiten gedurende de hele levenscyclus van de producten en diensten, beheerpatronen van organisaties.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Economische ontwikkeling .7.

Oprichting van bedrijven, productie van goederen en diensten, arbeidsproductiviteit en productiviteit van hulpbronnen/grondstoffen, competitiviteitsfactoren, toegang tot de markt en tot het beroep, markttransparantie, toegang tot overheidsopdrachten, internationale handels- en financiële relaties, balans import/export, ondergrondse economie, bevoorradingsszekerheid van zowel energiebronnen als minerale en organische hulpbronnen.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Investeringen .8.

Investeringen in fysiek (machines, voertuigen, infrastructuren), technologisch, intellectueel (software, onderzoek en ontwikkeling) en menselijk kapitaal, nettoinvesteringscijfer in procent van het bbp.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Onderzoek en ontwikkeling .9.

Mogelijkheden betreffende onderzoek en ontwikkeling, innovatie door de invoering en de verspreiding van nieuwe productiemethodes, nieuwe ondernemingspraktijken of nieuwe producten en diensten, onderzoeks- en ontwikkelingsuitgaven.

Positieve impact Negatieve impact ↓ Leg uit.

Geen impact

--

Kmo's .10.

Impact op de ontwikkeling van de kmo's.

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (< 50 werknemers), waaronder het % micro-ondernemingen (< 10 werknemers).

Indien geen enkele onderneming betrokken is, leg uit waarom.

Het ontwerp heeft geen impact op KMO's.

↓ Indien er kmo's betrokken zijn, beantwoord dan vraag 2.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. De impact op de administratieve lasten moet bij thema 11 gedetailleerd worden.

↓ Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vragen 3 tot 5.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen? [J/N] > Leg uit

--

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel? [J/N] > Leg uit

--

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

Administratieve lasten .11.

Verlaging van de formaliteiten en administratieve verplichtingen die direct of indirect verbonden zijn met de uitvoering, de naleving en/of de instandhouding van een recht, een verbod of een verplichting.

↓ Indien burgers (zie thema 3) en/of ondernemingen (zie thema 10) betrokken zijn, beantwoord dan volgende vragen.

1. Identificeer, per betrokken doelgroep, de nodige formaliteiten en verplichtingen voor de toepassing van de regelgeving.
Indien er geen enkele formaliteiten of verplichtingen zijn, leg uit waarom.

a. huidige regelgeving*

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in de huidige* regelgeving, beantwoord dan vragen 2a tot 4a.

b. ontwerp van regelgeving**

↓ Indien er formaliteiten en/of verplichtingen zijn in het ontwerp van regelgeving**, beantwoord dan vragen 2b tot 4b.

2. Welke documenten en informatie moet elke betrokken doelgroep verschaffen?

a. *

b. **

3. Hoe worden deze documenten en informatie, per betrokken doelgroep, ingezameld?

a. *

b. **

4. Welke is de periodiciteit van de formaliteiten en verplichtingen, per betrokken doelgroep?

a. *

b. **

5. Welke maatregelen worden genomen om de eventuele negatieve impact te verlichten / te compenseren?

De voorgestelde maatregelen brengen geen nieuwe of bijkomende administratieve lasten met zich mee.

Energie .12.

Energiemix (koolstofarm, hernieuwbaar, fossiel), gebruik van biomassa (hout, biobrandstoffen), energie-efficiëntie, energieverbruik van de industrie, de dienstensector, de transportsector en de huishoudens, bevoorradingzekerheid, toegang tot energiediensten en -goederen.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Mobiliteit .13.

Transportvolume (aantal afgelegde kilometers en aantal voertuigen), aanbod van gemeenschappelijk personenvervoer, aanbod van wegen, sporen en zee- en binnenvaart voor goederenvervoer, verdeling van de vervoerswijzen (modal shift), veiligheid, verkeersdichtheid.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Voeding .14.

Toegang tot veilige voeding (kwaliteitscontrole), gezonde en voedzame voeding, verspilling, eerlijke handel.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Klimaatverandering .15.

Uitstoot van broeikasgassen, aanpassingsvermogen aan de gevolgen van de klimaatverandering, veerkracht, energie overgang, hernieuwbare energiebronnen, rationeel energiegebruik, energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen, winnen van koolstof.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Natuurlijke hulpbronnen .16.

Efficiënt beheer van de hulpbronnen, recyclage, hergebruik, waterkwaliteit en -consumptie (oppervlakte- en grondwater, zeeën en oceanen), bodemkwaliteit en -gebruik (verontreiniging, organisch stofgehalte, erosie, drooglegging, overstromingen, verdichting, fragmentatie), ontbossing.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Buiten- en binnenlucht .17.

Luchtkwaliteit (met inbegrip van de binnenlucht), uitstoot van verontreinigende stoffen (chemische of biologische agentia: methaan, koolwaterstoffen, oplosmiddelen, SOX, NOX, NH3), fijn stof.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Biodiversiteit .18.

Graad van biodiversiteit, stand van de ecosystemen (herstelling, behoud, valorisatie, beschermde zones), verandering en fragmentatie van de habitatten, biotechnologieën, uitvindingsactrozen in het domein van de biologie, gebruik van genetische hulpbronnen, diensten die de ecosystemen leveren (water- en luchtuivering, enz.), gedomesticeerde of gecultiveerde soorten, invasieve uitheemse soorten, bedreigde soorten.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit. Geen impact

--

Hinder .19.

Geluids-, geur- of visuele hinder, trillingen, ioniserende, niet-ioniserende en elektromagnetische stralingen, lichtoverlast.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit.

Geen impact

--

Overheid .20.

Democratische werking van de organen voor overleg en beraadslaging, dienstverlening aan gebruikers, klachten, beroep, protestbewegingen, wijze van uitvoering, overheidsinvesteringen.

Positieve impact Negatieve impact Leg uit.

Geen impact

--

Beleidscoherente ten gunste van ontwikkeling .21.

Inachtneming van de onbedoelde neveneffecten van de Belgische beleidsmaatregelen op de belangen van de ontwikkelingslanden.

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van:

☐ voedselveiligheid
☐ gezondheid en toegang tot geneesmiddelen
☐ waardig werk
☐ lokale en internationale handel | ☐ inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie)
☐ mobiliteit van personen
☐ leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling)
☐ vrede en veiligheid |
|--|---|

Indien er geen enkelen ontwikkelingsland betrokken is, leg uit waarom.

[Het ontwerp is enkel van toepassing op begunstigden van Belgische pensioenen.](#)

Indien er een positieve en/of negatieve impact is, beantwoord dan vraag 2.

2. Verduidelijk de impact per regionale groepen of economische categorieën (eventueel landen oplijsten). Zie bijlage

Indien er een negatieve impact is, beantwoord dan vraag 3.

3. Welke maatregelen worden genomen om de negatieve impact te verlichten / te compenseren?

--

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 75.541/16 DU 4 MARS 2024

Le 2 février 2024, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre des Pensions à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi-programme du 28 juin 2013'.

L'avant-projet a été examiné par la seizième chambre le 27 février 2024. La chambre était composée de Pierre LEFRANC, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Tim CORTHAUT, conseillers d'État, Johan PUT, assesseur, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Benjamin MEEUSEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Toon MOONEN, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 4 mars 2024.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de modifier la loi-programme du 28 juin 2013. Les modifications concernent les règles du cumul des pensions du secteur public avec des revenus provenant de l'exercice d'une activité professionnelle, plus particulièrement un flexi-job.

2.1. L'article 2 de l'avant-projet renferme quelques modifications techniques apportées à l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013. En outre, il insère les définitions d'"activité professionnelle comme travailleur flexi-job" et de "revenus professionnels comme travailleur flexi-job".

2.2. L'article 3 de l'avant-projet modifie l'article 78 de la loi-programme du 28 juin 2013, de sorte que pour les années civiles postérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie d'une ou plusieurs pensions de survie peut exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 75.541/16 VAN 4 MAART 2024

Op 2 februari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Pensioenen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de programmawet van 28 juni 2013'.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 27 februari 2024. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, w.m. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Toon MOONEN, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 4 maart 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot wijziging van de programmawet van 28 juni 2013. De wijzigingen betreffen de regeling van de cumulatie van pensioenen van de overheidssector met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit, in het bijzonder een flexi-job.

2.1. Artikel 2 van het voorontwerp bevat enkele technische wijzigingen van artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013. Daarnaast worden de definities van "beroepsactiviteit als flexi-jobwerkneem" en "beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneem" ingevoegd.

2.2. Bij artikel 3 van het voorontwerp wordt artikel 78 van de programmawet van 28 juni 2013 gewijzigd, zodat voor de kalenderjaren die volgen op het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, de persoon die een of meerder overlevingspensioenen geniet, een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkneem mag uitoefenen voor zover de in het

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 21.865,23 EUR.

L'article 4 de l'avant-projet modifie l'article 80 de la loi-programme du 28 juin 2013, de sorte que pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie d'une pension de retraite ou d'une pension de survie cumulée avec une pension de retraite peut cumuler cette pension ou ces pensions avec les revenus professionnels comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 7.570 EUR.

L'article 5 de l'avant-projet modifie l'article 82 de la loi-programme du 28 juin 2013, de sorte pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie exclusivement d'une ou plusieurs pensions de survie peut exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 17.625,60 EUR.

2.3. L'article 6 remplace l'article 85 de la loi-programme du 28 juin 2013. Cette disposition subordonne l'autorisation, pour le bénéficiaire d'une pension, d'exercer simultanément ou successivement différentes activités professionnelles au non-dépassement, par année civile, de certains seuils en ce qui concerne le total des revenus professionnels en tant que travailleur flexi-job et des revenus professionnels provenant de toute autre activité. Ces seuils varient selon la catégorie de bénéficiaire d'une pension et selon que celui-ci exerce ou non une activité d'indépendant.

2.4. L'article 8 insère dans l'article 88 de la loi-programme du 28 juin 2013 un nouveau paragraphe 1/1, selon lequel la personne qui bénéficie d'une pension de retraite ou qui cumule une pension de survie avec une pension de retraite antérieurement à l'année civile durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, et pour qui, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels comme travailleur flexi-job dépassent 5.893 EUR, voit sa pension, pour cette même année, diminuée à concurrence de la moitié du pourcentage de ce dépassement. Cette diminution est appliquée au montant de la pension obtenu après l'application de l'article 88, § 1er, de la loi-programme du 28 juin 2013.

2.5. Les articles 7 et 9 de l'avant-projet harmonisent respectivement les articles 86 et 89 de la loi-programme du 28 juin 2013 avec les modifications en projet.

3. L'article 10 de l'avant-projet dispose que les modifications précitées entrent en vigueur le 1er janvier 2025.

FORMALITÉS

4. Selon la notification au Conseil des ministres, le texte fera l'objet, ou a fait l'objet, de la négociation syndicale.

kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner 21.865,23 euro niet overschrijden.

Bij artikel 4 van het voorontwerp wordt artikel 80 van de programmawet van 28 juni 2013 gewijzigd, zodat voor de kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert, dit pensioen of deze pensioenen mag cumuleren met beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner 7.570 euro niet overschrijden.

Bij artikel 5 van het voorontwerp wordt artikel 82 van de programmawet van 28 juni 2013 gewijzigd, zodat voor de kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, de persoon die uitsluitend een of meerdere overlevingspensioenen geniet, een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkner mag uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner 17.625,60 euro niet overschrijden.

2.3. Artikel 6 vervangt artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013. Die bepaling maakt de toelating voor de pensioengerechtigde voor de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten afhankelijk van het niet overschrijden, per kalenderjaar, van bepaalde drempels voor het totaal van de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner en uit iedere andere activiteit. Die drempels variëren al naargelang de categorie van pensioengerechtigde en al naargelang hij al dan niet een zelfstandige activiteit uitoefent.

2.4. Artikel 8 voegt in artikel 88 van de programmawet van 28 juni 2013 een nieuwe paragraaf 1/1 in, naar luid waarvan de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert voorafgaand aan het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, en voor wie voor een bepaald kalenderjaar de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner 5.893 euro overschrijden, zijn pensioen voor datzelfde jaar ziet verminderen naar rato van de helft van het percentage van die overschrijding. Deze vermindering wordt toegepast op het pensioenbedrag dat wordt verkregen na toepassing van artikel 88, § 1, van de programmawet van 28 juni 2013.

2.5. De artikelen 7 en 9 van het voorontwerp brengen respectievelijk de artikelen 86 en 89 van de programmawet van 28 juni 2013 in overeenstemming met de ontworpen wijzigingen.

3. Artikel 10 van het voorontwerp bepaalt dat de voormelde wijzigingen in werking treden op 1 januari 2025.

VORMVEREISTEN

4. Blijkens de notificatie aan de Ministerraad zal de tekst het voorwerp uitmaken, of heeft de tekst het voorwerp uitgemaakt, van syndicale onderhandelingen.

Si, à la suite de cette négociation, le texte soumis au Conseil d'État devait encore subir des modifications², les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

OBSERVATION GÉNÉRALE

5. L'avant-projet soumis pour avis concerne les règles du cumul des pensions du secteur public avec des revenus provenant de l'exercice d'une activité professionnelle. Il existe toutefois des règles de cumul comparables pour les pensions des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants³. Interrogé quant à de nouvelles mesures comparables en matière de cumul des pensions de retraite et de survie avec des revenus professionnels comme travailleur flexi-job pour ces catégories de personnes, à la lumière des principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination, le délégué a répondu que des projets d'arrêté royal seront encore soumis à cet égard au Conseil d'État.

Afin d'éviter de créer une différence de traitement non justifiable pendant une période déterminée, l'entrée en vigueur de ces règles doit être harmonisée.

EXAMEN DU TEXTE

Article 4

6. Le texte néerlandais de l'article 80, 1°/1, en projet, de la loi-programme du 28 juin 2013 s'énonce comme suit:

“Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert dit pensioen of deze pensioenen *cumuleren met*: (...) een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer *uitoefenen* voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer 7.570 EUR niet overschrijden”.

Afin de remédier à cette discordance grammaticale, il est préférable d'adapter la phrase introductory de l'article 80 de la loi-programme du 28 juin 2013, de sorte que ce problème soit également résolu pour ses autres points.

² À savoir d'autres modifications que celles dont fait état le présent avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans le présent avis.

³ Voir, respectivement, l'article 64 de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 'portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés' et l'article 107 de l'arrêté royal du 22 décembre 1967 'portant règlement général relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants'.

Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van die onderhandelingen nog wijzigingen zou ondergaan,² moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKING

5. Het om advies voorgelegde voorontwerp betreft de regeling van de cumulatie van pensioenen van de overheidssector met inkomsten voortvloeiend uit de uitoefening van een beroepsactiviteit. Er bestaan evenwel vergelijkbare cumulatieregelingen voor de pensioenen van werknemers en van zelfstandigen.³ Bij de gemachtigde werd in het licht van de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie geïnformeerd naar vergelijkbare nieuwe maatregelen op het vlak van de cumulatie van rust- en overlevingspensioenen met beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer voor deze categorieën van personen. Het antwoord luidde dat ontwerpen van koninklijk besluit in dat verband nog aan de Raad van State zullen worden voorgelegd.

Om te voorkomen dat gedurende een bepaalde periode een niet te verantwoorden verschil in behandeling zou ontstaan, moet de inwerkingtreding van die regelingen op elkaar worden afgestemd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

6. De Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 80, 1°/1, van de programmawet van 28 juni 2013 luidt:

“Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert dit pensioen of deze pensioenen *cumuleren met*: (...) een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknaemer *uitoefenen* voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknaemer 7.570 EUR niet overschrijden”.

Om aan deze grammaticale discordantie te verhelpen, wordt het best de inleidende zin van artikel 80 van de programmawet van 28 juni 2013 aangepast, zodat dit probleem ook voor de andere punten ervan wordt opgelost.

² Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

³ Zie respectievelijk artikel 64 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 'tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers' en artikel 107 van het koninklijk besluit van 22 december 1967 'houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen'.

Article 8

6.1. L'article 88, § 1er, existant, de la loi-programme du 28 juin 2023 dispose que si, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels dépassent les montants limites fixés conformément aux articles 78, 80, 81, 82 à 85 ou 87 de la même loi, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence du pourcentage de ce dépassement. L'article 88, § 1^[er]/1, en projet, de la même loi ajoute encore une règle de réduction pour la personne qui bénéficie d'une pension de retraite ou qui cumule une pension de survie avec une pension de retraite pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, et qui concerne plus particulièrement les revenus professionnels acquis comme travailleur flexi-job. Si ses revenus professionnels comme travailleur flexi-job dépassent 5.893 EUR, la pension est, pour cette même année, en outre réduite à concurrence de la moitié du pourcentage de ce dépassement. Selon l'exposé des motifs, l'intention est de décourager les fonctionnaires de prendre leur pension de retraite d'une manière anticipée et de combiner ensuite cette pension avec un flexi-job.

6.2. Cette diminution supplémentaire crée une différence de traitement entre les personnes qui combinent leur pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel comme travailleur indépendant ou travailleur salarié, d'une part, et les personnes qui combinent leur pension de retraite anticipée avec un revenu professionnel comme travailleur flexi-job, d'autre part. La diminution supplémentaire ne s'applique en effet qu'à cette dernière catégorie de personnes. Interrogé à propos de la justification de cette différence de traitement, le délégué a répondu ce qui suit:

"Reeds bij de invoering van het systeem van de flexi-jobs was het niet de bedoeling om een verschuiving van de ene naar de andere arbeidsvorm te veroorzaken. Het is dan ook niet de bedoeling om ambtenaren, die reeds aan de voorwaarden voor het vervroegd rustpensioen voldoen maar hun rustpensioen nog niet hebben opgenomen en in de nabije toekomst ook niet van plan zijn om dat te doen, door de huidige uitbreiding van het systeem van de flexi-jobs ertoe aan te zetten om hun rustpensioen toch vroeger op te nemen en vervolgens naast hun vervroegd rustpensioen een flexi-job uit te oefenen. De regering acht het daarom aangewezen om de regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten uit een flexi-job te verstrekken voor bepaalde vervroegd rustgepensioneerden."

Naast de toepassing van de bestaande regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten wordt daarom voorzien in een nieuw bijkomend en lager grensbedrag van 5.893,00 euro per jaar (basisbedrag inkomen 2013) voor beroepsinkomsten uit flexi-jobs voor de personen met een rustpensioen die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt en evenmin een beroepsloopbaan van 45 jaar kunnen bewijzen op het ogenblik van hun pensionering.

Bij de jaarlijkse controle van de beroepsinkomsten zal eerst worden nagegaan of de beroepsinkomsten van de betrokken gepensioneerde de reeds bestaande grensbedragen al dan niet overschreden hebben. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer, aangezien

Artikel 8

6.1. Het bestaande artikel 88, § 1, van de programmawet van 28 juni 2013 bepaalt dat indien, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten het overeenkomstig de artikelen 78, 80, 81, 82 tot 85 of 87, van dezelfde wet vastgestelde grensbedrag overschrijden, voor datzelfde jaar, het pensioen wordt verminderd naar rato van het percentage van die overschrijding. Het ontworpen artikel 88, § 1/1, van dezelfde wet voegt daar nog een verminderingsregel aan toe voor de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert voor de kalenderjaren voorafgaand aan het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, en die in het bijzonder betrekking heeft op de als flexi-jobwerknemer verworven beroepsinkomsten. Indien zijn beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer 5.893 euro overschrijden, wordt voor datzelfde jaar het pensioen bijkomend verminderd naar rato van de helft van het percentage van die overschrijding. De bedoeling is blijkens de memorie van toelichting om ambtenaren te ontmoedigen om hun rustpensioen vervroegd op te nemen en dat vervolgens te combineren met een flexi-job.

6.2. Door die bijkomende vermindering wordt een verschil in behandeling gecreëerd tussen personen die hun vervroegd rustpensioen combineren met een beroepsinkomen als zelfstandige of werknemer enerzijds en de personen die hun vervroegd pensioen combineren met een beroepsinkomen als flexi-jobwerknemer anderzijds. De bijkomende vermindering wordt immers alleen op die laatste categorie van personen toegepast. Gevraagd naar de verantwoording voor dat verschil in behandeling, antwoordde de gemachtigde:

"Reeds bij de invoering van het systeem van de flexi-jobs was het niet de bedoeling om een verschuiving van de ene naar de andere arbeidsvorm te veroorzaken. Het is dan ook niet de bedoeling om ambtenaren, die reeds aan de voorwaarden voor het vervroegd rustpensioen voldoen maar hun rustpensioen nog niet hebben opgenomen en in de nabije toekomst ook niet van plan zijn om dat te doen, door de huidige uitbreiding van het systeem van de flexi-jobs ertoe aan te zetten om hun rustpensioen toch vroeger op te nemen en vervolgens naast hun vervroegd rustpensioen een flexi-job uit te oefenen. De regering acht het daarom aangewezen om de regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten uit een flexi-job te verstrekken voor bepaalde vervroegd rustgepensioneerden."

Naast de toepassing van de bestaande regels inzake cumulatie van een rustpensioen met beroepsinkomsten wordt daarom voorzien in een nieuw bijkomend en lager grensbedrag van 5.893,00 euro per jaar (basisbedrag inkomen 2013) voor beroepsinkomsten uit flexi-jobs voor de personen met een rustpensioen die de wettelijke pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt en evenmin een beroepsloopbaan van 45 jaar kunnen bewijzen op het ogenblik van hun pensionering

Bij de jaarlijkse controle van de beroepsinkomsten zal eerst worden nagegaan of de beroepsinkomsten van de betrokken gepensioneerde de reeds bestaande grensbedragen al dan niet overschreden hebben. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer, aangezien

beroepsactiviteiten als flexi-jobwerkner ook activiteiten als werkner zijn.

Indien er een overschrijding wordt vastgesteld van één van de bestaande grensbedragen, dan wordt het pensioen voor het betreffende kalenderjaar verminderd met hetzelfde percentage waarmee de beroepsinkomsten het grensbedrag overschreden hebben.

Vervolgens moet worden nagegaan of de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 5.893 euro al dan niet overschrijden. Zo ja, wordt het bedrag van het rustpensioen, reeds verminderd na toepassing van de bestaande grensbedragen, een tweede keer verminderd met de helft van het percentage waarmee de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 5.893 euro overschrijden. De gepensioneerde die dus zowel het grensbedrag voor zijn beroepsactiviteiten als werkner (met inbegrip van zijn activiteiten als flexi-jobwerkner) als het grensbedrag voor zijn beroepsactiviteiten als flexi-jobwerkner overschrijdt, ziet zijn of haar rustpensioen dus twee keer verminderd".

6.3. Selon la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, une différence de traitement ne peut se concilier avec les principes constitutionnels d'égalité et de non-discrimination que si cette différence repose sur un critère objectif et si elle est raisonnablement justifiée. L'existence d'une telle justification doit s'apprécier en tenant compte du but et des effets de la mesure concernée ainsi que de la nature des principes en cause; le principe d'égalité et de non-discrimination est violé lorsqu'il n'existe pas de rapport raisonnable de proportionnalité entre les moyens employés et le but visé⁴.

La différence de traitement repose sur un critère objectif, à savoir l'origine des revenus professionnels, et poursuit un but légitime, à savoir décourager les personnes de prendre une pension de retraite de manière anticipée. Toutefois, il faudra également vérifier si la différence de traitement est pertinente et la mesure proportionnée au regard de ce but.

Bien qu'il puisse être admis que la différence de traitement n'emporte pas d'effets disproportionnés, dès lors qu'il est prévu que la pension de retraite, en cas de diminution supplémentaire, n'est diminuée qu'à concurrence de la moitié du dépassement, l'exposé des motifs doit indiquer plus clairement pourquoi cette diminution supplémentaire s'impose précisément à l'égard des travailleurs flexi-job prépensionnés. S'il est vrai que l'exposé des motifs indique que l'impôt des personnes physiques ou les cotisations des travailleurs ne sont pas prélevés sur les activités professionnelles comme travailleur flexi-job, il n'en demeure pas moins qu'il en ressort également, comme le délégué le confirme, que les revenus professionnels d'un flexi-job sont déjà pris en compte pour

⁴ Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle. Voir par exemple: C.C., 17 juillet 2014, n° 107/2014, B.12; C.C., 25 septembre 2014, n° 141/2014, B.4.1; C.C., 30 avril 2015, n° 50/2015, B.16; C.C., 18 juin 2015, n° 91/2015, B.5.1; C.C., 16 juillet 2015, n° 104/2015, B.6; C.C., 16 juin 2016, n° 94/2016, B.3; C.C., 18 mai 2017, n° 60/2017, B.11; C.C., 15 juin 2017, n° 79/2017, B.3.1; C.C., 19 juillet 2017, n° 99/2017, B.11; C.C., 28 septembre 2017, n° 104/2017, B.8.

beroepsactiviteiten als flexi-jobwerkner ook activiteiten als werkner zijn.

Indien er een overschrijding wordt vastgesteld van één van de bestaande grensbedragen, dan wordt het pensioen voor het betreffende kalenderjaar verminderd met hetzelfde percentage waarmee de beroepsinkomsten het grensbedrag overschreden hebben.

Vervolgens moet worden nagegaan of de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 5.893 euro al dan niet overschrijden. Zo ja, wordt het bedrag van het rustpensioen, reeds verminderd na toepassing van de bestaande grensbedragen, een tweede keer verminderd met de helft van het percentage waarmee de inkomsten uit de flexi-job het nieuwe bijkomende grensbedrag van 5.893 euro overschrijden. De gepensioneerde die dus zowel het grensbedrag voor zijn beroepsactiviteiten als werkner (met inbegrip van zijn activiteiten als flexi-jobwerkner) als het grensbedrag voor zijn beroepsactiviteiten als flexi-jobwerkner overschrijdt, ziet zijn of haar rustpensioen dus twee keer verminderd."

6.3. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en nietdiscriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.⁴

Het verschil in behandeling berust op een objectief criterium, namelijk de oorsprong van de beroepsinkomsten, en streeft een legitiem doel na, namelijk het ontmoedigen van het voortijdig opnemen van het rustpensioen. Er moet evenwel ook worden nagegaan of het verschil in behandeling pertinent is en de maatregel evenredig is in het licht van dat doel.

Hoewel kan worden aangenomen dat het verschil in behandeling geen onevenredige gevolgen met zich meebrengt, nu wordt bepaald dat het rustpensioen, ingeval van een bijkomende vermindering, slechts naar rato van de helft van de overschrijding wordt vermindert, moet in de memorie van toelichting duidelijker worden uiteengezet waarom die bijkomende vermindering zich precies ten aanzien van de voortijdig gepensioneerde flexijobwerkemers opdringt. In de memorie van toelichting wordt weliswaar aangegeven dat op beroepsactiviteiten als flexi-jobwerkner geen personenbelasting of werknemersbijdragen worden betaald, maar daaruit blijkt ook, zoals de gemachtigde bevestigt, dat de beroepsinkomsten uit een flexi-job reeds mee in aanmerking

⁴ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv.: GwH 17 juli 2014, nr. 107/2014, B.12; GwH 25 september 2014, nr. 141/2014, B.4.1; GwH 30 april 2015, nr. 50/2015, B.16; GwH 18 juni 2015, nr. 91/2015, B.5.1; GwH 16 juli 2015, nr. 104/2015, B.6; GwH 16 juni 2016, nr. 94/2016, B.3; GwH 18 mei 2017, nr. 60/2017, B.11; GwH 15 juni 2017, nr. 79/2017, B.3.1; GwH 19 juli 2017, nr. 99/2017, B.11; GwH 28 september 2017, nr. 104/2017, B.8.

déterminer si le seuil général visé à l'article 88, § 1er, de la loi-programme du 28 juin 2013 a été dépassé⁵.

Article 10

7. Mieux vaudrait écrire à l'article 10 de l'avant-projet "La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 2025".

8. Dans la version française de l'avant-projet, l'article 9 (deuxième mention) sera renuméroté en article 10.

Le greffier,

Wim GEURTS

Le président,

Pierre LEFRANC

worden genomen om vast te stellen of de algemene drempel bedoeld in artikel 88, § 1, van de programmawet van 28 juni 2013 werd overschreden.⁵

Artikel 10

7. In artikel 10 van het voorontwerp wordt het best geschreven "Deze wet treedt in werking op 1 januari 2025."

8. In de Franse tekst van het voorontwerp moet artikel 9 (tweede vermelding) worden vernummerd tot artikel 10.

De griffier,

Wim GEURTS

De voorzitter,

Pierre LEFRANC

⁵ À cet égard, il faut également justifier pourquoi, contrairement à ce qui est le cas pour la fixation du montant du seuil à l'article 88, § 1er, de la loi-programme du 28 juin 2013 (voir l'article 86 de la même loi), et comme l'indique expressément l'exposé des motifs, il n'est pas tenu compte de la charge d'enfant pour la diminution supplémentaire éventuelle.

⁵ In dat verband moet ook worden verantwoord waarom, in tegenstelling tot wat het geval is voor het bepalen van het bedrag van de drempel in artikel 88, § 1, van de programmawet van 28 juni 2013 (zie artikel 86 van dezelfde wet), en zoals in de memorie van toelichting uitdrukkelijk wordt gesteld, voor de eventuele bijkomende vermindering geen rekening wordt gehouden met kinderlast.

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de la ministre des Pensions,

Nous avons arrêté et arrêtons:

La ministre des Pensions est chargée de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE IER

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE II

Modification de la loi-programme du 28 juin 2013

CHAPITRE 1ER**Dispositions modificatives****Art. 2**

Dans l'article 76 de la loi-programme du 28 juin 2013, modifié par les lois du 18 mars 2016, 18 juillet 2018 et 24 décembre 2020, les modifications suivantes sont apportées:

a) dans la disposition au 2° de l'alinéa 1er, les mots "dans l'article 90, alinéa 1er, 1° bis ou 1° ter" et les mots "et les revenus visés à l'article 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale et les revenus visés à l'article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif" sont supprimés;

b) dans la disposition au 2°, entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2, il est inséré un alinéa rédigé comme suit:

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Pensioenen,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Pensioenen is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

TITEL I

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL II

Wijziging van de programmawet van 28 juni 2013

HOOFDSTUK 1**Wijzigingsbepalingen****Art. 2**

In artikel 76 van de programmawet van 28 juni 2013, zoals gewijzigd bij de wetten van 18 maart 2016, 18 juli 2018 en 24 december 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

a) in de bepaling onder 2° worden in het eerste lid de woorden "in artikel 90, eerste lid, 1° bis of 1° ter," en de woorden "en de inkomsten bedoeld in artikel 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk" opgeheven;

b) in de bepaling onder 2° wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, luidende:

“Les revenus suivants, même s’ils sont acquis par un intermédiaire, sont également considérés comme des revenus professionnels:

- a) les revenus visés à l’article 38, § 1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus, coordonné par l’arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992;
- b) les revenus visés à l’article 90, alinéa 1er, 1^obis ou 1^oter, u Code des impôts sur les revenus, coordonné par l’arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992;
- c) les revenus visés aux articles 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale;
- d) les revenus visés à l’article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif.”;
- c) dans la disposition au 2°, à l’alinéa 3, devenu l’alinéa 4, les mots “du premier et du deuxième alinéa” sont remplacés par les mots “du premier, deuxième et troisième alinéa”;
- d) les dispositions au 4°/1 et 4°/2 sont insérées, rédigées comme suit:

“4°/1 il faut entendre par “activité professionnelle comme travailleur *flexi-job*”: l’activité professionnelle visée à l’article 3, 1°, de la loi du 16 novembre 2015 portant des dispositions diverses en matière sociale.

4°/2 il faut entendre par “revenus professionnels comme travailleur *flexi-job*”: les revenus visés à l’article 38, § 1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus précité.”;

e) dans la disposition au 7°, les mots “, travailleur *flexi-job*” sont insérés entre les mots “travailleur salarié” et les mots “ou travailleur indépendant”.

Art. 3

Dans l’article 78 de la même loi, modifié par la loi du 28 avril 2015, il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit:

“1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur *flexi-job* pour autant que les revenus professionnels comme travailleur *flexi-job* payés durant l’année civile ne dépassent pas 21.865,23 euros.”.

“Volgende inkomsten worden, zelfs indien ze door een tussenpersoon worden verworven, eveneens beschouwd als beroepsinkomsten:

- a) de inkomsten bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 29°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekraftigd bij de wet van 12 juni 1992;
- b) de inkomsten bedoeld in artikel 90, eerste lid, 1^obis of 1^oter, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekraftigd bij de wet van 12 juni 1992;
- c) de inkomsten bedoeld in de artikelen 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie;
- d) de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk.”;
- c) in de bepaling onder 2°, in het derde lid, dat het vierde lid is geworden, worden de woorden “eerste en tweede lid” vervangen door de woorden “eerste, tweede en derde lid”;
- d) de bepalingen onder 4°/1 en 4°/2 worden ingevoegd, luidende:

“4°/1 moet onder “beroepsactiviteit als flexi-jobwerk-nemer” worden verstaan: de beroepsactiviteit bedoeld in artikel 3, 1°, van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken.

4°/2 moet onder “beroepsinkomsten als flexi-jobwerk-nemer” worden verstaan: de inkomsten bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 29°, van het voormalde Wetboek van de inkomstenbelastingen.”;

e) in de bepaling onder 7° worden de woorden “, flexi-jobwerk-nemer” ingevoegd tussen de woorden “werkne-mer” en de woorden “of zelfstandige”.

Art. 3

In artikel 78 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 28 april 2015, wordt een bepaling 1°/1 ingevoegd, luidende:

“1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkne-mer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkne-mer 21.865,23 euro niet overschrijden;”.

Art. 4

Dans l'article 80 de la même loi, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le texte néerlandais, les mots "*dit pensioen of deze pensioenen cumuleren met*" sont retirés;

2° il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit:

"1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur *flexi-job* pour autant que les revenus professionnels comme travailleur *flexi-job* payés durant l'année civile ne dépassent pas 7.570 euros;".

Art. 5

Dans l'article 82 de la même loi, il est inséré une disposition 1°/1, rédigée comme suit:

"1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur *flexi-job* pour autant que les revenus professionnels comme travailleur *flexi-job* payés durant l'année civile ne dépassent pas 17.625,60 euros;".

Art. 6

L'article 85 de la loi-programme du 28 juin 2013 est remplacé comme suit:

"Art. 85. § 1er. Pour le bénéficiaire de pension qui n'exerce pas d'activité professionnelle en tant que travailleur indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé, à condition que le total des revenus professionnels en tant que salarié, des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job*, et des revenus professionnels provenant de toute autre activité, ne dépasse pas, par année civile, plus de 21.865,23 euros, 7.570 euros ou 17.625,60 euros, selon que le bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83.

§ 2. Pour le bénéficiaire de pension qui exerce une activité professionnelle en tant qu'indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé pour autant que le total des revenus professionnels en tant que travailleur indépendant, et de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que salarié, de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que travailleur *flexi-job* et de 80 pourcent des revenus professionnels provenant de toute autre activité, par année civile, ne dépasse pas plus de 17.492,17 euros, 6.056,01 euros ou 14.100,48 euros, selon que le

Art. 4

In artikel 80 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden "dit pensioen of deze pensioenen cumuleren met" worden ingetrokken;

2° een bepaling 1°/1 wordt ingevoegd, luidende:

"1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkneemr uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr 7.570 euro niet overschrijden;".

Art. 5

In artikel 82 van dezelfde wet wordt een bepaling 1°/1 ingevoegd, luidende:

"1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerkneemr uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr 17.625,60 euro niet overschrijden;".

Art. 6

Artikel 85 van de programmawet van 28 juni 2013 wordt vervangen als volgt:

"Art. 85. § 1. Voor de pensioengerechtigde die geen beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als werkneemr, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr, en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 21.865,23 euro, 7.570 euro of 17.625,60 euro, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.

§ 2. Voor de pensioengerechtigde die een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als zelfstandige, en van 80 percent van de beroepsinkomsten als werkneemr, van 80 percent van de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneemr en van 80 percent van de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 17.492,17 euro, 6.056,01 euro of 14.100,48 euro, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd

bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83."

Art. 7

Dans l'article 86, alinéa 1er, de la même loi, modifiée en dernier lieu par la loi du 22 décembre 2022, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le 1er tiret, les mots "l'article 78, 1° et 3°" sont remplacés par les mots "les articles 78, 1°, 1/1 et 3°, et 85, § 1er".

2° dans le deuxième tiret, les mots "et 85" sont remplacés par les mots "et 85, § 2".

3° dans le troisième tiret, les mots "l'article 80, 1° et 3°" sont remplacés par les mots "les articles 80, 1°, 1/1 et 3°, et 85, § 1er".

4° dans le quatrième tiret, les mots "et 85" sont remplacés par les mots "et 85, § 2".

5° dans le cinquième tiret, les mots "à l'article 82, 1° et 3°" sont remplacés par les mots "aux articles 82, 1°, 1/1 et 3°, et 85, § 1er".

6° dans le sixième tiret, les mots "et 85" sont remplacés par les mots "et 85, § 2".

Art. 8

Dans l'article 88 de la même loi, il est inséré un paragraphe 1/1, rédigé comme suit:

"§ 1/1. Si pour la personne visée à l'article 80, 1°/1, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels comme travailleur *flexi-job* dépassent 5.893 euros, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence de la moitié du pourcentage de ce dépassement. Cette réduction est appliquée au montant de pension obtenu après l'application du paragraphe 1er."

Art. 9

Dans l'article 89, alinéa 1er, de la même loi les mots "85 et 86" sont remplacés par les mots "85, 86 et 88, § 1/1".

in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83."

Art. 7

In artikel 86, eerste lid, van dezelfde wet, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 december 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste streepje worden de woorden "artikel 78, 1° en 3°" vervangen door de woorden "de artikelen 78, 1°, 1/1 en 3°, en 85, § 1".

2° in het tweede streepje worden de woorden "en 85" vervangen door de woorden "en 85, § 2".

3° in het derde streepje worden de woorden "artikel 80, 1° en 3°" vervangen door de woorden "de artikelen 80, 1°, 1/1 en 3°, en 85, § 1".

4° in het vierde streepje worden de woorden "en 85" vervangen door de woorden "en 85, § 2".

5° in het vijfde streepje worden de woorden "artikel 82, 1° en 3°" vervangen door de woorden "de artikelen 82, 1°, 1/1 en 3°, en 85, § 1".

6° in het zesde streepje worden de woorden "en 85" vervangen door de woorden "en 85, § 2".

Art. 8

In artikel 88 van dezelfde wet wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, luidende:

"§ 1/1. Indien voor de in artikel 80, 1°/1, bedoelde persoon, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkner 5.893 euro overschrijden, wordt, voor datzelfde jaar, het pensioen verminderd naar rato van de helft van het percentage van die overschrijding. Deze vermindering wordt toegepast op het pensioenbedrag dat wordt verkregen na toepassing van paragraaf 1."

Art. 9

In artikel 89, eerste lid, van dezelfde wet worden de woorden "85 en 86" vervangen door de woorden "85, 86 en 88, § 1/1".

CHAPITRE 2

Entrée en vigueur

Art. 10

Cette loi entre en vigueur le 1er janvier 2025, à l'exception de l'article 4, 1°, qui produit ses effets le 1er janvier 2013.

Donné à Bruxelles, le 10 avril 2024.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

La ministre des Pensions,

Karine Lalieux

HOOFDSTUK 2

Inwerkingtreding

Art. 10

Deze wet treedt in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van artikel 4, 1°, dat uitwerking heeft met ingang van 1 januari 2013.

Gegeven te Brussel, 10 april 2024.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Pensioenen,

Karine Lalieux

Coordination des articles
Loi-programme du 28 juin 2013

TEXTE DE BASE

Art. 76. Pour l'application du présent chapitre :

1° il faut entendre par "activité professionnelle" : toute activité susceptible de produire des revenus professionnels;

2° il faut entendre "revenus professionnels" : les revenus visés à l'article 23, § 1er, 1°, 2° ou 4°, dans l'article 90, alinéa 1er, 1° bis ou 1° ter ou à l'article 228, § 2, 3° ou 4°, du Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et confirmé par la loi du 12 juin 1992, mêmes s'ils sont acquis par personne interposée, et tous les revenus de même nature acquis dans un pays étranger ou auprès d'une institution de droit international public et les revenus visés à l'article 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale et les revenus visés à l'article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif.

TEXTE ADAPTÉ AU PROJET DE LOI

Art. 76. Pour l'application du présent chapitre :

1° il faut entendre par "activité professionnelle" : toute activité susceptible de produire des revenus professionnels;

2° il faut entendre "revenus professionnels" : les revenus visés à l'article 23, § 1er, 1°, 2° ou 4°, [...] ou à l'article 228, § 2, 3° ou 4°, du Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et confirmé par la loi du 12 juin 1992, mêmes s'ils sont acquis par personne interposée, et tous les revenus de même nature acquis dans un pays étranger ou auprès d'une institution de droit international public [...].

Les revenus suivants, même s'ils sont acquis par un intermédiaire, sont également considérés comme des revenus professionnels:

- a) les revenus visés à l'article 38, § 1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992 ;
- b) les revenus visés à l'article 90, alinéa 1er, 1° bis ou 1° ter, u Code des impôts sur les revenus, coordonné par l'arrêté royal du 10 avril 1992 et ratifié par la loi du 12 juin 1992 ;
- c) les revenus visés aux articles 12 et 24 de la loi du 18 juillet 2018 relative à la relance économique et au renforcement de la cohésion sociale ;
- d) les revenus visés à l'article 27 de la loi du 24 décembre 2020 relative au travail associatif.

Les indemnités de départ ou tout autre avantage en tenant lieu accordés aux membres des parlements de l'Etat fédéral, des Communautés et des Régions doivent également être considérées comme des revenus professionnels.

Pour l'application du premier et du deuxième alinéa, une indemnité de préavis, une indemnité de départ, une indemnité de licenciement ou tout autre avantage en tenant lieu, sont censés se répartir uniformément sur la durée du préavis.

Ne sont pas considérés comme revenus professionnels:

- a) le double pécule de vacance;

Les indemnités de départ ou tout autre avantage en tenant lieu accordés aux membres des parlements de l'Etat fédéral, des Communautés et des Régions doivent également être considérées comme des revenus professionnels.

Pour l'application du premier, deuxième et troisième alinéa, une indemnité de préavis, une indemnité de départ, une indemnité de licenciement ou tout autre avantage en tenant lieu, sont censés se répartir uniformément sur la durée du préavis.

Ne sont pas considérés comme revenus professionnels:

- a) le double pécule de vacance;

b) Les arriérés visés à l'article 171, 5°, b), d) et e) du Code des impôts sur les revenus;

c) sous condition de déclaration visée à l'article 93, les revenus provenant de l'exercice d'une activité professionnelle qui consiste en la création d'oeuvres scientifiques ou en la réalisation d'une création artistique, et qui n'a pas de répercussion sur le marché du travail, pour autant que l'intéressé n'ait pas la qualité de commerçant au sens du Code de commerce;

d) les revenus provenant de l'exercice jusqu'à son terme, d'un mandat politique ou d'un mandat de président ou de membre d'un centre public d'aide sociale, pour autant que ce mandat ait débuté avant la date de prise de cours de la pension et au plus tard le dernier jour du mois du 65e anniversaire du mandataire;

e) les revenus provenant de l'exercice jusqu'à son terme, d'un mandat auprès d'un organe de gestion, d'administration ou de direction d'un établissement public, d'une institution d'utilité publique, d'une association de commune, ou d'un mandat d'administrateur ordinaire dans une entreprise publique autonome, pour autant que ce mandat ait débuté avant la date de prise de cours de la pension et au plus tard le dernier jour du mois du 65e anniversaire du mandataire. Cette dérogation prend fin au plus tard le dernier jour du mois au cours duquel le titulaire atteint l'âge de 67 ans ou, si l'intéressé exerce encore à ce moment un mandat visé au d), au plus tard à l'expiration de ce mandat.

3° il faut entendre par "activité professionnelle comme travailleur salarié" : une activité professionnelle régie par la législation relative aux contrats de travail ou par un statut légal ou réglementaire analogue.

4° il faut entendre par "revenus professionnels comme travailleur salarié" : les revenus professionnels bruts qui proviennent de l'exercice d'une activité professionnelle comme travailleur salarié.

5° il faut entendre par "activité professionnelle comme travailleur indépendant" : l'exercice d'une activité en qualité de travailleur indépendant ou comme aidant, qui entraîne l'assujettissement à l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, ou qui est exercé en qualité de conjoint aidant.

b) Les arriérés visés à l'article 171, 5°, b), d) et e) du Code des impôts sur les revenus;

c) sous condition de déclaration visée à l'article 93, les revenus provenant de l'exercice d'une activité professionnelle qui consiste en la création d'oeuvres scientifiques ou en la réalisation d'une création artistique, et qui n'a pas de répercussion sur le marché du travail, pour autant que l'intéressé n'ait pas la qualité de commerçant au sens du Code de commerce;

d) les revenus provenant de l'exercice jusqu'à son terme, d'un mandat politique ou d'un mandat de président ou de membre d'un centre public d'aide sociale, pour autant que ce mandat ait débuté avant la date de prise de cours de la pension et au plus tard le dernier jour du mois du 65e anniversaire du mandataire;

e) les revenus provenant de l'exercice jusqu'à son terme, d'un mandat auprès d'un organe de gestion, d'administration ou de direction d'un établissement public, d'une institution d'utilité publique, d'une association de commune, ou d'un mandat d'administrateur ordinaire dans une entreprise publique autonome, pour autant que ce mandat ait débuté avant la date de prise de cours de la pension et au plus tard le dernier jour du mois du 65e anniversaire du mandataire. Cette dérogation prend fin au plus tard le dernier jour du mois au cours duquel le titulaire atteint l'âge de 67 ans ou, si l'intéressé exerce encore à ce moment un mandat visé au d), au plus tard à l'expiration de ce mandat.

3° il faut entendre par "activité professionnelle comme travailleur salarié" : une activité professionnelle régie par la législation relative aux contrats de travail ou par un statut légal ou réglementaire analogue.

4° il faut entendre par "revenus professionnels comme travailleur salarié" : les revenus professionnels bruts qui proviennent de l'exercice d'une activité professionnelle comme travailleur salarié.

4°/1 il faut entendre par "activité professionnelle comme travailleur flexi-job" : l'activité professionnelle visée à l'article 3, 1°, de la loi du 16 novembre 2015 portant des dispositions diverses en matière sociale.

4°/2 il faut entendre par « revenus professionnels comme travailleur flexi-job » : les revenus visés à l'article 38, § 1er, alinéa 1er, 29°, du Code des impôts sur les revenus précité.

5° il faut entendre par "activité professionnelle comme travailleur indépendant" : l'exercice d'une activité en qualité de travailleur indépendant ou comme aidant, qui entraîne l'assujettissement à l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, ou qui est exercé en qualité de conjoint aidant.

6° il faut entendre par "revenus professionnels comme travailleur indépendant" : les revenus professionnels qui proviennent de l'exercice d'une activité professionnelle comme travailleur indépendant. Pour la fixation de ces revenus il faut prendre en compte les revenus bruts, diminués des dépenses ou charges professionnelles et le cas échéant des pertes professionnelles, retenus par le Service Public Fédéral Finances pour l'établissement de l'impôt relatif à l'année concernée. Si l'activité comme aidant est exercée par un conjoint aidant qui est soumis à l'arrêté royal n° 38 précité du 27 juillet 1967, la rémunération accordée doit être prise en considération. Si l'activité comme aidant est exercée par un conjoint aidant qui n'est pas soumis à l'arrêté royal n°38 précité du 27 juillet 1967, il y a lieu de prendre en considération la partie des revenus professionnels du conjoint-exploitant qui est attribuée à l'aidant conformément au Code des impôts sur les revenus.

La quote-part des revenus professionnels attribuée au conjoint aidant conformément à l'article 87 du Code des impôts sur les revenus, est ajoutée aux revenus de l'exploitant.

Dans les revenus professionnels visés à l'alinéa précédent, ne sont toutefois compris ni le montant des cotisations payées en application de l'arrêté royal n° 38 précité ou des arrêtés royaux portant des mesures relatives à la modération des revenus, imposées aux travailleurs indépendants en vertu des lois des 6 juillet 1983 et 27 mars 1986 accordant certains pouvoirs spéciaux au Roi, avant la prise de cours effective de la pension et remboursées au bénéficiaire après celle-ci, ni le montant des intérêts moratoires acquis au bénéficiaire.

Si l'activité comme travailleur indépendant, aidant ou conjoint aidant est exercée à l'étranger, il est tenu compte du revenu professionnel imposable issu de cette activité.

Si l'activité comme travailleur indépendant, aidant ou conjoint aidant est, en raison de sa nature ou de circonstances particulières, interrompue durant une ou plusieurs périodes d'une année déterminée, elle est présumée avoir été exercée sans interruption durant l'année envisagée. Les revenus professionnels d'une année civile sont toujours censés être répartis uniformément sur les mois d'activité réelle ou présumée de l'année en cause, à moins que l'intéressé n'apporte la preuve du contraire. Cette preuve contraire peut uniquement être apportée pour l'année de prise de cours de la pension;

7° il faut entendre par "tout autre activité, mandat, charge ou office" : toute autre activité professionnelle qui ne peut être considérée comme une activité professionnelle comme travailleur salarié ou travailleur indépendant.

6° il faut entendre par "revenus professionnels comme travailleur indépendant" : les revenus professionnels qui proviennent de l'exercice d'une activité professionnelle comme travailleur indépendant. Pour la fixation de ces revenus il faut prendre en compte les revenus bruts, diminués des dépenses ou charges professionnelles et le cas échéant des pertes professionnelles, retenus par le Service Public Fédéral Finances pour l'établissement de l'impôt relatif à l'année concernée. Si l'activité comme aidant est exercée par un conjoint aidant qui est soumis à l'arrêté royal n° 38 précité du 27 juillet 1967, la rémunération accordée doit être prise en considération. Si l'activité comme aidant est exercée par un conjoint aidant qui n'est pas soumis à l'arrêté royal n°38 précité du 27 juillet 1967, il y a lieu de prendre en considération la partie des revenus professionnels du conjoint-exploitant qui est attribuée à l'aidant conformément au Code des impôts sur les revenus.

La quote-part des revenus professionnels attribuée au conjoint aidant conformément à l'article 87 du Code des impôts sur les revenus, est ajoutée aux revenus de l'exploitant.

Dans les revenus professionnels visés à l'alinéa précédent, ne sont toutefois compris ni le montant des cotisations payées en application de l'arrêté royal n° 38 précité ou des arrêtés royaux portant des mesures relatives à la modération des revenus, imposées aux travailleurs indépendants en vertu des lois des 6 juillet 1983 et 27 mars 1986 accordant certains pouvoirs spéciaux au Roi, avant la prise de cours effective de la pension et remboursées au bénéficiaire après celle-ci, ni le montant des intérêts moratoires acquis au bénéficiaire.

Si l'activité comme travailleur indépendant, aidant ou conjoint aidant est exercée à l'étranger, il est tenu compte du revenu professionnel imposable issu de cette activité.

Si l'activité comme travailleur indépendant, aidant ou conjoint aidant est, en raison de sa nature ou de circonstances particulières, interrompue durant une ou plusieurs périodes d'une année déterminée, elle est présumée avoir été exercée sans interruption durant l'année envisagée. Les revenus professionnels d'une année civile sont toujours censés être répartis uniformément sur les mois d'activité réelle ou présumée de l'année en cause, à moins que l'intéressé n'apporte la preuve du contraire. Cette preuve contraire peut uniquement être apportée pour l'année de prise de cours de la pension;

7° il faut entendre par "tout autre activité, mandat, charge ou office" : toute autre activité professionnelle qui ne peut être considérée comme une activité professionnelle comme travailleur salarié, **travailleur flexi-job** ou travailleur indépendant.

8° il faut entendre par "revenus professionnels provenant de toute autre activité" : les revenus professionnels bruts provenant de l'exercice de tout autre activité, mandat, charge ou office, quelle que soit sa dénomination;

9° le traitement d'attente accordé à un agent mis en disponibilité est considéré comme un revenu professionnel;

10° par "revenu de remplacement" il faut entendre :

- a) l'allocation pour cause d'interruption de carrière ou de réduction des prestations ou de crédit-temps;
- b) l'allocation de chômage;
- c) l'indemnité complémentaire accordée dans le cadre d'une prépension conventionnelle;
- d) l'indemnité d'incapacité primaire;
- e) l'indemnité d'invalidité.

Pour l'application du présent chapitre, les divers avantages accordés en vertu d'une législation étrangère ou par une institution de droit international public et tenant lieu d'un des avantages visés sous a) à d), sont assimilés à ceux-ci.

11° par "organisme de pensions du secteur public", il faut entendre le Service fédéral des Pensions et tout autre service qui accorde une pension visée à l'article 75.

Art. 78. Pour les années civiles postérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, une personne qui bénéficie d'une ou plusieurs pensions de survie peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 21 865,23 EUR;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 17 492,17 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR.

8° il faut entendre par "revenus professionnels provenant de toute autre activité" : les revenus professionnels bruts provenant de l'exercice de tout autre activité, mandat, charge ou office, quelle que soit sa dénomination;

9° le traitement d'attente accordé à un agent mis en disponibilité est considéré comme un revenu professionnel;

10° par "revenu de remplacement" il faut entendre :

- a) l'allocation pour cause d'interruption de carrière ou de réduction des prestations ou de crédit-temps;
- b) l'allocation de chômage;
- c) l'indemnité complémentaire accordée dans le cadre d'une prépension conventionnelle;
- d) l'indemnité d'incapacité primaire;
- e) l'indemnité d'invalidité.

Pour l'application du présent chapitre, les divers avantages accordés en vertu d'une législation étrangère ou par une institution de droit international public et tenant lieu d'un des avantages visés sous a) à d), sont assimilés à ceux-ci.

11° par "organisme de pensions du secteur public", il faut entendre le Service fédéral des Pensions et tout autre service qui accorde une pension visée à l'article 75.

Art. 78. Pour les années civiles postérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, une personne qui bénéficie d'une ou plusieurs pensions de survie peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 21 865,23 EUR;

1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR ;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 17 492,17 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR.

Art. 78. Pour les années civiles postérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, une personne qui bénéficie d'une ou plusieurs pensions de survie peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 21 865,23 EUR;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 17 492,17 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR.

Art. 80. Pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie d'une pension de retraite ou d'une pension de survie cumulée avec une pension de retraite, peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 7 570,00 EUR;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 6 056, 01 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 7 570 EUR.

Art. 82. Pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie exclusivement d'une ou plusieurs pensions de survie, peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 17 625,60 EUR;

Art. 78. Pour les années civiles postérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, une personne qui bénéficie d'une ou plusieurs pensions de survie peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 21 865,23 EUR;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 17 492,17 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 21 865,23 EUR.

Art. 80. Pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie d'une pension de retraite ou d'une pension de survie cumulée avec une pension de retraite, peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 7 570,00 EUR;

1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 7 570 EUR ;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 6 056, 01 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés durant l'année civile ne dépassent pas 7 570 EUR.

Art. 82. Pour les années civiles antérieures à celle durant laquelle elle atteint l'âge de 65 ans, la personne qui bénéficie exclusivement d'une ou plusieurs pensions de survie, peut :

1° exercer une activité professionnelle comme travailleur salarié pour autant que les revenus professionnels comme travailleur salarié payés durant l'année civile, ne dépassent pas 17 625,60 EUR;

1°/1 exercer une activité professionnelle comme travailleur flexi-job pour autant que les revenus professionnels comme travailleur flexi-job payés durant l'année civile ne dépassent pas 17 625,60 EUR ;

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 14 100,48 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés dans l'année civile ne dépassent pas 17 625,60 EUR.

Art. 85. L'exercice simultané ou successif de différentes activités professionnelles, est autorisé pour autant que le total des revenus professionnels, comme travailleur indépendant, de 80 pourcent des revenus professionnels comme travailleur salarié et des revenus professionnels provenant de toute autre activité, n'excède pas, par année civile, 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR ou 14 100,48 EUR, selon qu'il s'agit d'un bénéficiaire de pension visé à l'article 78 ou 81, visé à l'article 80, ou visé à l'article 82 ou 83.

2° exercer une activité professionnelle comme travailleur indépendant pour autant que les revenus professionnels comme travailleur indépendant ne dépassent pas par année civile 14 100,48 EUR;

3° exercer tout autre activité, mandat, charge ou office, pour autant que les revenus professionnels provenant de ces autres activités payés dans l'année civile ne dépassent pas 17 625,60 EUR.

Art. 85. § 1. Pour le bénéficiaire de pension qui n'exerce pas d'activité professionnelle en tant que travailleur indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé, à condition que le total des revenus professionnels en tant que salarié, des revenus professionnels en tant que travailleur flexi-job, et des revenus professionnels provenant de toute autre activité, ne dépasse pas, par année civile, plus de 21 865,23 EUR, 7 570 EUR ou 17 625,60 EUR, selon que le bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83.

§ 2. Pour le bénéficiaire de pension qui exerce une activité professionnelle en tant qu'indépendant, l'exercice simultané ou consécutif de plusieurs activités professionnelles est autorisé pour autant que le total des revenus professionnels en tant que travailleur indépendant, et de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que salarié, de 80 pourcent des revenus professionnels en tant que travailleur flexi-job et de 80 pourcent des revenus professionnels provenant de toute autre activité, par année civile, ne dépasse pas plus de 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR ou 14 100,48 EUR, selon que le bénéficiaire de pension est visé soit à l'article 78 ou 81, soit à l'article 80, soit à l'article 82 ou 83.

Art. 86. Lorsque dans le courant d'une année civile déterminée, le bénéficiaire ou son conjoint perçoit des allocations familiales ou des allocations qui en tiennent lieu pour au moins un enfant :

- le montant de 21 865,23 EUR prévu à l'article 78, 1° et 3° est augmenté de 4 731,27 EUR;

- le montant de 17 492,17 EUR prévu aux articles 78, 2°, et 85, est augmenté de 3 785,00 EUR;

- le montant de 7 570,00 EUR prévu à l'article 80, 1° et 3°, est augmenté de 3 785,02 EUR;

- le montant de 6 056,01 EUR prévu aux articles 80, 2°, et 85, est augmenté de 3 028,00 EUR;

Art. 86. Lorsque dans le courant d'une année civile déterminée, le bénéficiaire ou son conjoint perçoit des allocations familiales ou des allocations qui en tiennent lieu pour au moins un enfant :

- le montant de 21 865,23 EUR prévu à **les articles 78, 1°, 1°/1 et 3°, et 85, § 1er** est augmenté de 4 731,27 EUR;

- le montant de 17 492,17 EUR prévu aux articles 78, 2°, **et 85, § 2**, est augmenté de 3 785,00 EUR;

- le montant de 7 570,00 EUR prévu à **les articles 80, 1°, 1°/1 et 3°, et 85, § 1er**, est augmenté de 3 785,02 EUR;

- le montant de 6 056,01 EUR prévu aux articles 80, 2°, **et 85, § 2**, est augmenté de 3 028,00 EUR;

- le montant de 17 625,60 EUR prévu à l'article 82, 1° et 3°, est augmenté de 8.812,80 EUR pour un enfant et de 4.406,40 EUR en plus par enfant supplémentaire;

- le montant de 14 100,48 EUR prévu aux articles 82, 2°, et 85, est augmenté de 7.050,24 EUR pour un enfant et de 3.525,12 EUR en plus par enfant supplémentaire.

Les dispositions de l'alinéa 1er sont également applicables au bénéficiaire ou à son conjoint qui élève son propre enfant ou un enfant adopté, pour lequel il n'est pas en droit de percevoir des allocations familiales:

1° si l'enfant est âgé de moins de 14 ans;

2° si le bénéficiaire ou son conjoint perçoit pour l'enfant âgé de 14 ans ou plus, des allocations d'orphelins à charge de l'Office de sécurité d'outre-mer;

3° si l'enfant âgé de 14 ans ou plus, pour lequel il n'est pas satisfait à la condition mentionnée au 2° :

a) n'a pas atteint l'âge de 21 ans et est lié par un contrat d'apprentissage ou un autre engagement tels qu'ils sont visés à l'article 4 de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs;

b) n'a pas atteint l'âge de 25 ans et suit des cours du jour dont la durée est au moins égale à celle fixée par la réglementation fixant les conditions auxquelles les allocations familiales sont accordées en faveur de l'enfant qui suit des cours;

c) est atteint d'une incapacité de travail de 66 % au moins.

Art. 88. § 1er. Si, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels dépassent les montants limite fixés conformément aux articles 78, 80, 81, 82 à 85 ou 87, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence du pourcentage de ce dépassement.

- le montant de 17 625,60 EUR prévu aux articles 82, 1°, 1er/1 et 3°, et 85, § 1er, est augmenté de 8.812,80 EUR pour un enfant et de 4.406,40 EUR en plus par enfant supplémentaire;

- le montant de 14 100,48 EUR prévu aux articles 82, 2°, et 85, § 2, est augmenté de 7.050,24 EUR pour un enfant et de 3.525,12 EUR en plus par enfant supplémentaire.

Les dispositions de l'alinéa 1er sont également applicables au bénéficiaire ou à son conjoint qui élève son propre enfant ou un enfant adopté, pour lequel il n'est pas en droit de percevoir des allocations familiales:

1° si l'enfant est âgé de moins de 14 ans;

2° si le bénéficiaire ou son conjoint perçoit pour l'enfant âgé de 14 ans ou plus, des allocations d'orphelins à charge de l'Office de sécurité d'outre-mer;

3° si l'enfant âgé de 14 ans ou plus, pour lequel il n'est pas satisfait à la condition mentionnée au 2° :

a) n'a pas atteint l'âge de 21 ans et est lié par un contrat d'apprentissage ou un autre engagement tels qu'ils sont visés à l'article 4 de l'arrêté royal du 28 novembre 1969 pris en exécution de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs;

b) n'a pas atteint l'âge de 25 ans et suit des cours du jour dont la durée est au moins égale à celle fixée par la réglementation fixant les conditions auxquelles les allocations familiales sont accordées en faveur de l'enfant qui suit des cours;

c) est atteint d'une incapacité de travail de 66 % au moins.

Art. 88. § 1er. Si, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels dépassent les montants limite fixés conformément aux articles 78, 80, 81, 82 à 85 ou 87, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence du pourcentage de ce dépassement.

§ 1/1. Si pour la personne visée à l'article 80, 1er/1, pour une année civile déterminée, les revenus professionnels comme travailleur flexi-job dépassent 5 893 EUR, la pension est, pour cette même année, diminuée à concurrence de la moitié du pourcentage de ce dépassement. Cette réduction est appliquée au montant de pension obtenu après l'application du paragraphe 1er.

**Coördinatie van de artikelen
Programmawet van 28 juni 2013**

BASISTEKST

Art. 76. Voor de toepassing van dit hoofdstuk :

1° moet onder "beroepsactiviteit" worden verstaan : iedere activiteit die beroepsinkomsten kan opleveren;

2° moet onder "beroepsinkomsten" worden verstaan : de inkomsten bedoeld in artikel 23, § 1, 1°, 2° of 4°, in artikel 90, eerste lid, 1° bis of 1° ter, of in artikel 228, § 2, 3° of 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekrachtigd bij de wet van 12 juni 1992, zelfs indien ze door een tussenpersoon worden verworven, en alle gelijkaardige inkomsten verworven in een vreemd land of bij een instelling van internationaal publiek recht en de inkomsten bedoeld in artikel 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie en de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk.

De afscheidsvergoedingen of elk als zodanig geldend voordeel toegekend aan de leden van de parlementen van de Federale Staat en van de Gemeenschappen en de Gewesten worden ook beschouwd als beroepsinkomsten.

TEKST AANGEPAST AAN HET WETSONTWERP

Art. 76. Voor de toepassing van dit hoofdstuk :

1° moet onder "beroepsactiviteit" worden verstaan : iedere activiteit die beroepsinkomsten kan opleveren;

2° moet onder "beroepsinkomsten" worden verstaan : de inkomsten bedoeld in artikel 23, § 1, 1°, 2° of 4°, [...] of in artikel 228, § 2, 3° of 4°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekrachtigd bij de wet van 12 juni 1992, zelfs indien ze door een tussenpersoon worden verworven, en alle gelijkaardige inkomsten verworven in een vreemd land of bij een instelling van internationaal publiek recht [...].

Volgende inkomsten worden, zelfs indien ze door een tussenpersoon worden verworven, eveneens beschouwd als beroepsinkomsten:

a) de inkomsten bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 29°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekrachtigd bij de wet van 12 juni 1992 ;

b) de inkomsten bedoeld in artikel 90, eerste lid, 1° bis of 1° ter, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen, gecoördineerd door het koninklijk besluit van 10 april 1992 en bekrachtigd bij de wet van 12 juni 1992;

c) de inkomsten bedoeld in de artikelen 12 en 24 van de wet van 18 juli 2018 betreffende de economische relance en de versterking van de sociale cohesie;

d) de inkomsten bedoeld in artikel 27 van de wet van 24 december 2020 betreffende het verenigingswerk.

De afscheidsvergoedingen of elk als zodanig geldend voordeel toegekend aan de leden van de parlementen van de Federale Staat en van de Gemeenschappen en de Gewesten worden ook beschouwd als beroepsinkomsten.

Voor de toepassing van het eerste en tweede lid wordt een opzeggingsvergoeding, een afscheidsvergoeding, een ontslagvergoeding of een als zodanig geldend voordeel, geacht gelijkmataig gespreid te zijn over de duur van de opzeggingstermijn.

Worden niet beschouwd als beroepsinkomsten :

- a) het dubbel vakantiegeld;
 - b) de achterstallige bedragen bedoeld in artikel 171, 5°, b), d) en e) van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;
 - c) mits een in artikel 93 bedoelde verklaring, de inkomsten voortvloeiend uit een beroepsactiviteit die bestaat in hetscheppen van wetenschappelijke werken of het tot stand brengen van een artistieke schepping en die geen weerslag heeft op de arbeidsmarkt, voor zover de betrokkenne geen handelaar is in de zin van het Wetboek van koophandel;
 - d) de inkomsten uit een politiek mandaat of een mandaat van voorzitter of van lid van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot het verstrijkt, voor zover dit mandaat vóór de ingangsdatum van het pensioen en uiterlijk de laatste dag van de maand van de 65e verjaardag van de mandataris is ingegaan;
 - e) de inkomsten uit een mandaat bij een beheers-, bestuurs- of directieorgaan van een openbare instelling, een instelling van openbaar nut, een vereniging van gemeenten of een mandaat van gewoon bestuurder bij een autonoom overheidsbedrijf tot het verstrijkt, voor zover dit mandaat vóór de ingangsdatum van het pensioen en uiterlijk de laatste dag van de maand van de 65e verjaardag van de mandataris is ingegaan. Deze afwijking vervalt uiterlijk de laatste dag van de maand tijdens welke de titularis de leeftijd van 67 jaar bereikt of, indien de belanghebbende op dat ogenblik nog een in d) bedoeld mandaat uitoefent, uiterlijk bij het verstrijken van dit laatste mandaat.
- 3° moet onder "beroepsactiviteit als werknemer" worden verstaan : een beroepsactiviteit die onder de toepassing valt van de wetgeving op de arbeidsovereenkomsten of van een soortgelijk wettelijk of reglementair statuut.
- 4° moet onder "beroepsinkomsten als werknemer" worden verstaan : de bruto beroepsinkomsten die voortvloeien uit een beroepsactiviteit als werknemer.

Voor de toepassing van het **eerste, tweede en derde lid** wordt een opzeggingsvergoeding, een afscheidsvergoeding, een ontslagvergoeding of een als zodanig geldend voordeel, geacht gelijkmataig gespreid te zijn over de duur van de opzeggingstermijn.

Worden niet beschouwd als beroepsinkomsten :

- a) het dubbel vakantiegeld;
- b) de achterstallige bedragen bedoeld in artikel 171, 5°, b), d) en e) van het Wetboek van de inkomstenbelastingen;
- c) mits een in artikel 93 bedoelde verklaring, de inkomsten voortvloeiend uit een beroepsactiviteit die bestaat in hetscheppen van wetenschappelijke werken of het tot stand brengen van een artistieke schepping en die geen weerslag heeft op de arbeidsmarkt, voor zover de betrokkenne geen handelaar is in de zin van het Wetboek van koophandel;
- d) de inkomsten uit een politiek mandaat of een mandaat van voorzitter of van lid van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot het verstrijkt, voor zover dit mandaat vóór de ingangsdatum van het pensioen en uiterlijk de laatste dag van de maand van de 65e verjaardag van de mandataris is ingegaan;
- e) de inkomsten uit een mandaat bij een beheers-, bestuurs- of directieorgaan van een openbare instelling, een instelling van openbaar nut, een vereniging van gemeenten of een mandaat van gewoon bestuurder bij een autonoom overheidsbedrijf tot het verstrijkt, voor zover dit mandaat vóór de ingangsdatum van het pensioen en uiterlijk de laatste dag van de maand van de 65e verjaardag van de mandataris is ingegaan. Deze afwijking vervalt uiterlijk de laatste dag van de maand tijdens welke de titularis de leeftijd van 67 jaar bereikt of, indien de belanghebbende op dat ogenblik nog een in d) bedoeld mandaat uitoefent, uiterlijk bij het verstrijken van dit laatste mandaat.

3° moet onder "beroepsactiviteit als werknemer" worden verstaan : een beroepsactiviteit die onder de toepassing valt van de wetgeving op de arbeidsovereenkomsten of van een soortgelijk wettelijk of reglementair statuut.

4° moet onder "beroepsinkomsten als werknemer" worden verstaan : de bruto beroepsinkomsten die voortvloeien uit een beroepsactiviteit als werknemer.

4°/1 moet onder "beroepsactiviteit als flexi-jobwerknemer" worden verstaan : de beroepsactiviteit bedoeld in artikel 3, 1°, van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken.

5° moet onder "beroepsactiviteit als zelfstandige" worden verstaan : een beroepsactiviteit als zelfstandige of als helper die de onderwerping aan het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen tot gevolg heeft, of die wordt uitgeoefend in de hoedanigheid van meewerkende echtgenoot

6° moet onder "beroepsinkomsten als zelfstandige" worden verstaan : beroepsinkomsten die voortvloeien uit de uitoefening van een beroepsactiviteit als zelfstandige. Voor de vaststelling van deze inkomsten worden de bruto-inkomsten in aanmerking genomen, verminderd met de beroepsuitgaven of -lasten en, desgevallend, met de beroepsverliezen, dat weerhouden werd door de Federale Overheidsdienst Financiën voor de vaststelling van de aanslag betreffende het betrokken jaar. Indien de activiteit als helper uitgeoefend wordt door de meewerkende echtgenoot die onderworpen is aan het voormeld koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, dient de toegekende bezoldiging in aanmerking genomen te worden. Indien de activiteit als helper uitgeoefend wordt door de meewerkende echtgenoot die niet onderworpen is aan het voormeld koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, dient het deel van de beroepsinkomsten van de echtgenoot-uitbater in aanmerking genomen te worden dat aan de helper toegekend wordt overeenkomstig het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Het gedeelte van de beroepsinkomsten dat overeenkomstig artikel 87 van het Wetboek van inkomstenbelasting aan de meewerkende echtgenoot wordt toegekend, wordt bij de inkomsten van de uitbater gevoegd.

In het onder het voorgaande lid beoogde beroepsinkomen worden evenwel niet begrepen het bedrag van de bijdragen betaald in toepassing van het voormelde koninklijk besluit nr. 38 of van de koninklijke besluiten houdende maatregelen betreffende de inkomensmatiging opgelegd aan de zelfstandigen krachtens de wetten van 6 juli 1983 en 27 maart 1986 tot toekenning van bijzondere machten aan de Koning, vóór de effectieve ingangsdatum van het pensioen en terugbetaald aan de gerechtigde na voornoemde datum, noch het bedrag van de verwijlrenten toegekend aan de gerechtigde.

Indien de activiteit als zelfstandige, als helper of als meewerkende echtgenoot in het buitenland wordt uitgeoefend, wordt rekening gehouden met het belastbaar beroepsinkomen uit deze activiteit.

4°/2 moet onder "beroepsinkomsten als flexijobwerknehmer" worden verstaan: de inkomsten bedoeld in artikel 38, § 1, eerste lid, 29°, van het voormelde Wetboek van de inkomstenbelastingen.

5° moet onder "beroepsactiviteit als zelfstandige" worden verstaan : een beroepsactiviteit als zelfstandige of als helper die de onderwerping aan het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen tot gevolg heeft, of die wordt uitgeoefend in de hoedanigheid van meewerkende echtgenoot

6° moet onder "beroepsinkomsten als zelfstandige" worden verstaan : beroepsinkomsten die voortvloeien uit de uitoefening van een beroepsactiviteit als zelfstandige. Voor de vaststelling van deze inkomsten worden de bruto-inkomsten in aanmerking genomen, verminderd met de beroepsuitgaven of -lasten en, desgevallend, met de beroepsverliezen, dat weerhouden werd door de Federale Overheidsdienst Financiën voor de vaststelling van de aanslag betreffende het betrokken jaar. Indien de activiteit als helper uitgeoefend wordt door de meewerkende echtgenoot die onderworpen is aan het voormeld koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, dient de toegekende bezoldiging in aanmerking genomen te worden. Indien de activiteit als helper uitgeoefend wordt door de meewerkende echtgenoot die niet onderworpen is aan het voormeld koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, dient het deel van de beroepsinkomsten van de echtgenoot-uitbater in aanmerking genomen te worden dat aan de helper toegekend wordt overeenkomstig het Wetboek van de inkomstenbelastingen.

Het gedeelte van de beroepsinkomsten dat overeenkomstig artikel 87 van het Wetboek van inkomstenbelasting aan de meewerkende echtgenoot wordt toegekend, wordt bij de inkomsten van de uitbater gevoegd.

In het onder het voorgaande lid beoogde beroepsinkomen worden evenwel niet begrepen het bedrag van de bijdragen betaald in toepassing van het voormelde koninklijk besluit nr. 38 of van de koninklijke besluiten houdende maatregelen betreffende de inkomensmatiging opgelegd aan de zelfstandigen krachtens de wetten van 6 juli 1983 en 27 maart 1986 tot toekenning van bijzondere machten aan de Koning, vóór de effectieve ingangsdatum van het pensioen en terugbetaald aan de gerechtigde na voornoemde datum, noch het bedrag van de verwijlrenten toegekend aan de gerechtigde.

Indien de activiteit als zelfstandige, als helper of als meewerkende echtgenoot in het buitenland wordt uitgeoefend, wordt rekening gehouden met het belastbaar beroepsinkomen uit deze activiteit.

Indien de activiteit als zelfstandige, als helper of als meewerkende echtgenoot, omwille van de aard ervan of van bijzondere omstandigheden, gedurende één of meerdere periodes van een bepaald jaar wordt onderbroken, wordt ze verondersteld gedurende het beoogde jaar zonder onderbreking te zijn uitgeoefend. Het beroepsinkomen van een kalenderjaar wordt steeds geacht eenvormig verdeeld te zijn over de maanden van werkelijke of vermoede activiteit tijdens het betrokken jaar, tenzij de betrokkenen het tegenbewijs levert. Dit tegenbewijs kan uitsluitend geleverd worden voor het jaar waarin het pensioen ingaat;

7° moet onder "iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post" worden verstaan : iedere beroepsactiviteit die niet kan worden beschouwd als een beroepsactiviteit als werknemer of zelfstandige.

8° moet onder "beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit" worden verstaan : de bruto beroepsinkomsten die voortvloeien uit iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post, ongeacht de benaming ervan;

9° wordt het wachtgeld toegekend aan een in disponibiliteit geplaatst personeelslid beschouwd als een beroepsinkomen;

10° moet onder "vervangingsinkomen" worden verstaan :

a) de uitkering wegens loopbaanonderbreking, wegens vermindering van de arbeidsprestaties of wegens tijdskrediet;

b) de werkloosheidssuitkering;

c) de aanvullende vergoeding toegekend in het kader van een conventioneel brugpensioen;

d) de primaire ongeschiktheidssuitkering;

e) de invaliditeitsuitkering.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden de verschillende voordelen toegekend krachtens een buitenlandse wetgeving of door een instelling van internationaal publiek recht die van dezelfde aard zijn als een van de voordelen bedoeld onder a) tot d), ermee gelijkgesteld.

11° moet onder "pensioeninstelling van de overheidssector" worden verstaan de Federale Pensioendienst en elke andere instelling die een pensioen bedoeld in artikel 75 toekent.

Art. 78. Voor de kalenderjaren die volgen op dit waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die één of meerdere overlevingspensioenen geniet :

Indien de activiteit als zelfstandige, als helper of als meewerkende echtgenoot, omwille van de aard ervan of van bijzondere omstandigheden, gedurende één of meerdere periodes van een bepaald jaar wordt onderbroken, wordt ze verondersteld gedurende het beoogde jaar zonder onderbreking te zijn uitgeoefend. Het beroepsinkomen van een kalenderjaar wordt steeds geacht eenvormig verdeeld te zijn over de maanden van werkelijke of vermoede activiteit tijdens het betrokken jaar, tenzij de betrokkenen het tegenbewijs levert. Dit tegenbewijs kan uitsluitend geleverd worden voor het jaar waarin het pensioen ingaat;

7° moet onder "iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post" worden verstaan : iedere beroepsactiviteit die niet kan worden beschouwd als een beroepsactiviteit als werknemer, **flexi-jobwerknemer** of zelfstandige.

8° moet onder "beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit" worden verstaan : de bruto beroepsinkomsten die voortvloeien uit iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post, ongeacht de benaming ervan;

9° wordt het wachtgeld toegekend aan een in disponibiliteit geplaatst personeelslid beschouwd als een beroepsinkomen;

10° moet onder "vervangingsinkomen" worden verstaan :

a) de uitkering wegens loopbaanonderbreking, wegens vermindering van de arbeidsprestaties of wegens tijdskrediet;

b) de werkloosheidssuitkering;

c) de aanvullende vergoeding toegekend in het kader van een conventioneel brugpensioen;

d) de primaire ongeschiktheidssuitkering;

e) de invaliditeitsuitkering.

Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden de verschillende voordelen toegekend krachtens een buitenlandse wetgeving of door een instelling van internationaal publiek recht die van dezelfde aard zijn als een van de voordelen bedoeld onder a) tot d), ermee gelijkgesteld.

11° moet onder "pensioeninstelling van de overheidssector" worden verstaan de Federale Pensioendienst en elke andere instelling die een pensioen bedoeld in artikel 75 toekent.

Art. 78. Voor de kalenderjaren die volgen op dit waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die één of meerdere overlevingspensioenen geniet :

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 21 865,23 EUR niet overschrijden;

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 17 492,17 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 21 865,23 EUR niet overschrijden.

Art. 80. Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert dit pensioen of deze pensioenen cumuleren met :

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 7 570 EUR niet overschrijden;

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 6 056,01 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 7 570 EUR niet overschrijden.

Art. 82. Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die uitsluitend één of meerdere overlevingspensioenen geniet :

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 17 625,60 EUR niet overschrijden;

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 21 865,23 EUR niet overschrijden;

1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer 21 865,23 EUR niet overschrijden;

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 17 492,17 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 21 865,23 EUR niet overschrijden.

Art. 80. Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die een rustpensioen geniet of een overlevingspensioen met een rustpensioen cumuleert [...]:

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 7 570 EUR niet overschrijden;

1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer 7 570 EUR niet overschrijden;

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 6 056,01 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 7 570 EUR niet overschrijden.

Art. 82. Voor de kalenderjaren vóór het kalenderjaar waarin hij de leeftijd van 65 jaar bereikt, mag de persoon die uitsluitend één of meerdere overlevingspensioenen geniet :

1° een beroepsactiviteit als werknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als werknemer 17 625,60 EUR niet overschrijden;

1°/1 een beroepsactiviteit als flexi-jobwerknemer uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer 17 625,60 EUR niet overschrijden;

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 14 100,48 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 17 625,60 EUR niet overschrijden.

Art. 85. De gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten is toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als zelfstandige, en van 80 percent van de beroepsinkomsten als werknemer en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR of 14 100,48 EUR, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.

2° een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefenen voor zover de beroepsinkomsten als zelfstandige per kalenderjaar 14 100,48 EUR niet overschrijden;

3° iedere andere activiteit, mandaat, ambt of post uitoefenen voor zover de in het kalenderjaar betaalde beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit 17 625,60 EUR niet overschrijden.

Art. 85. § 1. Voor de pensioengerechtigde die geen beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als werknemer, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer, en de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 21 865,23 EUR, 7 570 EUR of 17 625,60 EUR, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.

§ 2. Voor de pensioengerechtigde die een beroepsactiviteit als zelfstandige uitoefent, is de gelijktijdige of achtereenvolgende uitoefening van verscheidene beroepsactiviteiten toegelaten voor zover het totaal van de beroepsinkomsten als zelfstandige, en van 80 percent van de beroepsinkomsten als werknemer, van 80 percent van de beroepsinkomsten als flexi-jobwerknemer en van 80 percent van de beroepsinkomsten uit iedere andere activiteit, per kalenderjaar, niet meer bedraagt dan 17 492,17 EUR, 6 056,01 EUR of 14 100,48 EUR, naargelang het gaat om een pensioengerechtigde beoogd in artikel 78 of 81, beoogd in artikel 80, of beoogd in artikel 82 of 83.

Art. 86. Indien de gerechtigde of zijn echtgenoot in de loop van een bepaald kalenderjaar kinderbijslag of een als zodanig geldende tegemoetkoming ontvangt voor ten minste één kind, wordt of worden voor datzelfde kalenderjaar :

- het bedrag van 21 865,23 EUR bepaald bij artikel 78, 1° en 3°, met 4 731,27 EUR verhoogd;

- het bedrag van 17 492,17 EUR bepaald bij de artikelen 78, 2°, en 85, met 3 785,00 EUR verhoogd;

- het bedrag van 7 570,00 EUR bepaald bij artikel 80, 1° en 3°, met 3 785,02 EUR verhoogd;

- het bedrag van 6 056,01 EUR bepaald bij de artikelen 80, 2°, en 85, met 3 028,00 EUR verhoogd;

Art. 86. Indien de gerechtigde of zijn echtgenoot in de loop van een bepaald kalenderjaar kinderbijslag of een als zodanig geldende tegemoetkoming ontvangt voor ten minste één kind, wordt of worden voor datzelfde kalenderjaar :

- het bedrag van 21 865,23 EUR bepaald bij **de artikelen 78, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, § 1**, met 4 731,27 EUR verhoogd;

- het bedrag van 17 492,17 EUR bepaald bij de artikelen 78, 2°, **en 85, § 2**, met 3 785,00 EUR verhoogd;

- het bedrag van 7 570,00 EUR bepaald bij **de artikelen 80, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, § 1**, met 3 785,02 EUR verhoogd;

- het bedrag van 6 056,01 EUR bepaald bij de artikelen 80, 2°, **en 85, § 2**, met 3 028,00 EUR verhoogd;

- het bedrag van 17 625,60 EUR bepaald bij artikel 82, 1° en 3°, met 8.812,80 EUR verhoogd voor één kind en bijkomend met 4.406,40 EUR per bijkomend kind;

- het bedrag van 14 100,48 EUR bepaald bij de artikelen 82, 2°, en 85, met 7.050,24 EUR verhoogd voor één kind en bijkomend met 3.525,12 EUR per bijkomend kind.

De bepalingen van het eerste lid zijn ook toepasselijk op de gerechtigde of zijn echtgenoot die zijn eigen of geadopteerd kind opvoedt, waarvoor hij geen aanspraak kan maken op kinderbijslag, indien :

1° het kind jonger is dan 14 jaar;

2° de begunstigde of zijn echtgenoot voor het kind van 14 jaar of ouder wezenbijslag ten laste van de Dienst voor overzeese sociale zekerheid geniet;

3° het kind van 14 jaar of ouder waarvoor niet is voldaan aan de onder 2° vermelde voorwaarde :

a) jonger is dan 21 jaar en verbonden is door een leerovereenkomst of een andere verbintenis bedoeld in artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

b) jonger is dan 25 jaar en leergangen in het dagonderwijs volgt waarvan de duur ten minste gelijk is aan die vastgesteld bij de regelgeving tot vaststelling van de voorwaarden waaronder kinderbijslag wordt verleend ten behoeve van het kind dat onderwijs volgt;

c) minstens 66 % arbeidsongeschikt is.

Art. 88. § 1. Indien, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten het overeenkomstig de artikelen 78, 80, 81, 82 tot 85 of 87, vastgestelde grensbedrag overschrijden, wordt, voor datzelfde jaar, het pensioen verminderd naar rato van het percentage van die overschrijding.

- het bedrag van 17 625,60 EUR bepaald bij **de artikelen 82, 1°, 1°/1 en 3°, en 85, § 1**, met 8.812,80 EUR verhoogd voor één kind en bijkomend met 4.406,40 EUR per bijkomend kind;

- het bedrag van 14 100,48 EUR bepaald bij de artikelen 82, 2°, **en 85, § 2**, met 7.050,24 EUR verhoogd voor één kind en bijkomend met 3.525,12 EUR per bijkomend kind.

De bepalingen van het eerste lid zijn ook toepasselijk op de gerechtigde of zijn echtgenoot die zijn eigen of geadopteerd kind opvoedt, waarvoor hij geen aanspraak kan maken op kinderbijslag, indien :

1° het kind jonger is dan 14 jaar;

2° de begunstigde of zijn echtgenoot voor het kind van 14 jaar of ouder wezenbijslag ten laste van de Dienst voor overzeese sociale zekerheid geniet;

3° het kind van 14 jaar of ouder waarvoor niet is voldaan aan de onder 2° vermelde voorwaarde :

a) jonger is dan 21 jaar en verbonden is door een leerovereenkomst of een andere verbintenis bedoeld in artikel 4 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

b) jonger is dan 25 jaar en leergangen in het dagonderwijs volgt waarvan de duur ten minste gelijk is aan die vastgesteld bij de regelgeving tot vaststelling van de voorwaarden waaronder kinderbijslag wordt verleend ten behoeve van het kind dat onderwijs volgt;

c) minstens 66 % arbeidsongeschikt is.

Art. 88. § 1. Indien, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten het overeenkomstig de artikelen 78, 80, 81, 82 tot 85 of 87, vastgestelde grensbedrag overschrijden, wordt, voor datzelfde jaar, het pensioen verminderd naar rato van het percentage van die overschrijding.

§ 1/1. Indien voor de in artikel 80, 1°/1, bedoelde persoon, voor een bepaald kalenderjaar, de beroepsinkomsten als flexi-jobwerkneem 5 893 EUR overschrijden, wordt, voor datzelfde jaar, het pensioen verminderd naar rato van de helft van het percentage van die overschrijding. Deze vermindering wordt toegepast op het pensioenbedrag dat wordt verkregen na toepassing van paragraaf 1.

§ 2. In afwijking van § 1 wordt, indien voor het kalenderjaar gedurende het welk de persoon die uitsluitend één of meerdere overlevingspensioenen geniet de leeftijd van 65 jaar bereikt, de beroepsinkomsten die betrekking hebben op de in artikel 84, § 2, eerste en tweede lid, bedoelde periode het grensbedrag dat voortvloeit uit de toepassing van artikel 84, § 2, derde lid, overschrijden, het pensioen voor dezelfde periode verminderd ten belope van het percentage van de overschrijding.

Indien het resultaat voor de betrokken gunstiger is, worden de beroepsinkomsten die betrekking hebben op het volledige kalenderjaar vergeleken met een proportioneel samengesteld grensbedrag dat vastgesteld wordt door de som te maken van, enerzijds, het in artikel 84, § 2, eerste lid, bedoelde grensbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer gelijk is aan 12 en waarvan de teller gelijk aan het aantal maanden die de in datzelfde lid gedefinieerde periode omvat en, anderzijds, het in artikel 84, § 2, tweede lid, bedoelde grensbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer gelijk is aan 12 en waarvan de teller gelijk is aan het aantal maanden die de in datzelfde lid gedefinieerde periode omvat. Het pensioen wordt vervolgens betaald of verminderd voor het gehele kalenderjaar overeenkomstig de in § 1 bepaalde regels.

Art. 89. De in de artikelen 78, 80, 82, 85 en 86 bedoelde jaarbedragen zijn van toepassing op de beroepsinkomsten ontvangen in 2013. Vanaf 2014 zullen deze bedragen op 1 januari van elk jaar aangepast worden in functie van het indexcijfer van de conventionele lonen voor bedienden van het derde trimester volgens volgende formule : de nieuwe bedragen zijn gelijk aan de basisbedragen vermenigvuldigd met het nieuw indexcijfer en gedeeld door de startindex. Het bekomen resultaat wordt afgerond op tot de naast hogere eenheid wanneer de eerste decimaal ten minste vijf is; in het tegenovergestelde geval wordt de decimaal verwaarloosd. De nieuwe bedragen worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze zijn van toepassing vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar van hun aanpassing.

[...]

§ 2. In afwijking van § 1 wordt, indien voor het kalenderjaar gedurende het welk de persoon die uitsluitend één of meerdere overlevingspensioenen geniet de leeftijd van 65 jaar bereikt, de beroepsinkomsten die betrekking hebben op de in artikel 84, § 2, eerste en tweede lid, bedoelde periode het grensbedrag dat voortvloeit uit de toepassing van artikel 84, § 2, derde lid, overschrijden, het pensioen voor dezelfde periode verminderd ten belope van het percentage van de overschrijding.

Indien het resultaat voor de betrokken gunstiger is, worden de beroepsinkomsten die betrekking hebben op het volledige kalenderjaar vergeleken met een proportioneel samengesteld grensbedrag dat vastgesteld wordt door de som te maken van, enerzijds, het in artikel 84, § 2, eerste lid, bedoelde grensbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer gelijk is aan 12 en waarvan de teller gelijk aan het aantal maanden die de in datzelfde lid gedefinieerde periode omvat en, anderzijds, het in artikel 84, § 2, tweede lid, bedoelde grensbedrag vermenigvuldigd met een breuk waarvan de noemer gelijk is aan 12 en waarvan de teller gelijk is aan het aantal maanden die de in datzelfde lid gedefinieerde periode omvat. Het pensioen wordt vervolgens betaald of verminderd voor het gehele kalenderjaar overeenkomstig de in § 1 bepaalde regels.

Art. 89. De in de artikelen 78, 80, 82, 85, 86 en 88, § 1/1 bedoelde jaarbedragen zijn van toepassing op de beroepsinkomsten ontvangen in 2013. Vanaf 2014 zullen deze bedragen op 1 januari van elk jaar aangepast worden in functie van het indexcijfer van de conventionele lonen voor bedienden van het derde trimester volgens volgende formule : de nieuwe bedragen zijn gelijk aan de basisbedragen vermenigvuldigd met het nieuw indexcijfer en gedeeld door de startindex. Het bekomen resultaat wordt afgerond op tot de naast hogere eenheid wanneer de eerste decimaal ten minste vijf is; in het tegenovergestelde geval wordt de decimaal verwaarloosd. De nieuwe bedragen worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Ze zijn van toepassing vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar van hun aanpassing.

[...]